

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Західноукраїнський національний університет
Вінницький навчально-науковий інститут економіки
Західноукраїнського національного університету
Кафедра економіки, обліку та оподаткування ВННІЕ

РИЛЬСЬКА Ганна Романівна

Основи і методики складання фінансової звітності на підприємстві

спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

освітньо-професійна (наукова) програма

кваліфікаційна робота за освітнім ступенем «магістр»

Виконала студентка

групи ОПДзвнм - 21

Рильська Ганна Романівна

Науковий керівник:

Кваліфікаційну роботу

допущено до захисту

«__» _____ 20__ р.

Завідувач кафедри

Підпис

Вінниця – 2024

Зміст

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ І МЕТОДИКИ СКЛАДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ НА ПІДПРИЄМСТВІ.....	7
1.1. Сутність, види та вимоги до фінансової звітності.....	7
1.2. Характеристика форм фінансової звітності.....	18
1.3. Нормативно-правова база формування та подання фінансової звітності.....	34
РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ МЕТОДИКА СКЛАДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ НА ПІДПРИЄМСТВІ.....	38
2.1. Організація складання фінансової звітності.....	38
2.2. Методика складання Балансу та Звіту про фінансові результати.....	40
2.3. Методика складання інших форм фінансової звітності.....	51
2.4. Подання фінансової звітності	59
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСУ СКЛАДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	65
3.1. Аналіз і оцінка фінансового стану підприємства.....	65
3.2. Автоматизація процесу складання фінансової звітності....	71
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ.....	76
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	80
ДОДАТОК.....	88

ВСТУП

Об'єктом дослідження є приватне акціонерне товариство «ВІННИЦЬКА КОНДИТЕРСЬКА ФАБРИКА». Метою даної магістерської роботи є дослідження основи звітності, аналіз і дослідження існуючих методів складання фінансової звітності на підприємстві та ефективність цих методів в господарській діяльності. У ході роботи будуть розглянуті основи фінансової звітності, методики і принципи складання звітності та аналіз підприємства ПрАТ «ВІННИЦЬКА КОНДИТЕРСЬКА ФАБРИКА».

Фінансова звітність має велику роль у роботі будь-якого підприємства, адже звітність є основним джерелом інформації для ухвалення рішень як директорам підприємства, так і іншим користувачами (інвесторам, кредиторам, державним органам і т.д.). З кожним роком вимоги до якості та точності фінансової звітності стають все вищими, оскільки від неї залежить прозорість та ефективність діяльності організації.

В умовах війни та економічної нестабільності в Україні, підприємства в країні стикаються з необхідністю дотриманням міжнародних стандартів з фінансової звітності для забезпечення чесністю перед державою та іншим користувачам, а також достовірності фінансових даних як всередині країни, так і на міжнародному рівні. Це особливо важливо для залучення іноземних інвесторів і підтримки довіри міжнародних партнерів. В таких умовах підприємству необхідно знати теоретичні основи та практичні дії для складання фінансової звітності.

Основними завданнями даної дипломної роботи заключається в:

1. визначенні основ і видів фінансової звітності;
2. характеристика видів звітності;
3. суть роботи принципі фінансової звітності;
4. методики складання фінансової звітності;
5. оцінка та аналіз звітності підприємства.

Тема роботи є актуальною, тому що якісно складена фінансова звітність не тільки дає змогу ефективно керувати ресурсами підприємства, але й сприяє підвищенню його конкурентоспроможності на ринку.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ І МЕТОДИКИ СКЛАДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ НА ПІДПРИЄМСТВІ

1.1. Сутність, види та вимоги до фінансової звітності

Звітність відіграє головну роль в економічному розвитку країни, тому звітна інформація використовується як для економічного аналізу та управління господарською діяльністю, так і для накопичення та узагальнення інформації на рівні галузей економіки діяльність країни і весь господарський механізм.

Таким чином, ринкова економіка ставить високі вимоги до формування та ефективного використання звітних показників суб'єктів господарювання, поглиблення економічного, фінансового та стратегічного аналізу, прогнозування подальшого розвитку подій.

Це пов'язано з наступними причинами:

- утворення спільних підприємств;
- вихід українських підприємств на світовий ринок
- розширення зовнішньоекономічних зв'язків підприємств;
- міжнародна інтеграція України в економічній сфері.

Сьогодні звіти є багатим джерелом інформації не лише для керівництва підприємства, але й для інших організацій та установ, до яких вони надсилаються. Оскільки звіти часто є першим джерелом інформації про підприємство, вони є важливим інструментом оперативного управління підприємством і своєрідною рекламою діяльності підприємства.

Згідно з дослідженням Приймак С.В. зазначає, що “звітність – це облікові записи, які дають можливість проаналізувати господарську діяльність, це джерело інформації для аналізу підсумків діяльності підприємства, оцінки використання ресурсів, його фінансового положення, виявлення резервів зниження витрат виробництва та росту рентабельності” [1, с. 7].

Нормативно-правова база звітності в Україні регулюється постановами Кабінету Міністрів України, указами Президента України, законодавством

України, наказами Міністерства фінансів України та іншими нормативно-правовими актами.

Залежно від обсягу показників звіти поділяються на:

- консолідовані;
- фінансові;
- індивідуальні.

Консолідована звітність – це фінансова звітність, яка об'єднує фінансові дані материнської компанії та її дочірніх підприємств у спільний звіт. Він відображає загальний фінансовий стан групи підприємства, незалежно від їх юридичної структури.

Консолідована фінансова звітність складається міністерствами або іншими центральними органами виконавчої влади, до складу яких підприємство входить на праві державної власності, та установами, які здійснюють управління майном підприємства на основі спільної власності.

Плиса В.Й. зазначає, що “регулює порядок складання і подання консолідованої фінансової звітності НП(С)БО 2 «Консолідована фінансова звітність” [29]. Відповідно до цього стандарту звітність складається шляхом додавання показників звітності дочірньої компанії до показників звітності материнської компанії.

Консолідована фінансова звітність не включає:

1. Балансова вартість фінансових активів керуючої компанії в кожній дочірній компанії та частка материнської компанії в капіталі кожної дочірньої компанії.
2. суми внутрішньо групових залишків та внутрішньо групових операцій;
3. суму нереалізованих прибутків та збитків від внутрішньо групових операцій, за винятком безповоротних збитків.

Індивідуальна фінансова звітність – це звітність, що повинна відображати фінансовий стан, результати операційної діяльності та грошові потоки окремої юридичної особи, без використання фінансових показників дочірніх компаній.

Індивідуальна фінансова звітність складається за результатами діяльності окремого суб'єкта господарювання. Такі звіти виконують інформаційну та контрольну функції. Суть інформаційної функції полягає в тому, щоб фінансова звітність підприємства відображала його фінансовий стан та результати діяльності. Контрольна функція полягає у здійсненні систематичного контролю за достовірністю та правильністю облікових даних після закінчення кожного звітного періоду за допомогою регулярної звітності.

Фінансову звітність зобов'язаний складати суб'єкт господарювання, який має економічну основу, окремий баланс і є юридичною особою.

Сукупність показників фінансової звітності дозволяє:

- визначити стратегію, цілі та результати діяльності компанії та оцінити можливості, які компанія має і водночас відкриває;
- приймати своєчасні та обґрунтовані управлінські рішення;
- координація дій різних структурних підрозділів і спрямування зусиль на досягнення поставлених цілей.

В Наказі про затвердження НП(С)БО 27 зазначається, що “фінансова звітність – це звітність, що містить інформацію про фінансовий стан та результати діяльності підприємства” [5].

Правові засади складання фінансової звітності регулюються Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» та Національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку (НП(С)БО). Дія Закону та норм НП(С)БО поширюється на фінансову звітність підприємств, організацій та інших юридичних осіб усіх форм власності незалежно від організаційно-правових форм власності. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в Україні має на меті створити єдині правила складання фінансової звітності, які є обов'язковими для всіх підприємств.

За періодичністю складання фінансова звітність поділяється на:

- періодичну (місячну, квартальну);
- річну звітність.

Терміни надання річної фінансової звітності визначені Законом України Про внесення змін до Закону України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" (табл. 1.1).

В Законі України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» зазначено, що «малі та середні групи (крім груп, у складі яких є підприємства, що становлять суспільний інтерес) звільняються від обов’язкового складання та подання консолідованої фінансової звітності та консолідованого звіту про управління» [18].

Ефективність управління розвитком підприємства значною мірою залежить від надійного, повного, своєчасного та належного інформаційного забезпечення, важливим джерелом якого є звітність.

Іванчук Н.В. зазначає, що «згідно п. 2 ст. 3 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» виділяють такі види звітності, як фінансова, податкова, статистична та інші, що використовують грошовий вимірник та ґрунтуються на даних бухгалтерського обліку» [7, с. 5] (рис.1.1).

Бондар М.І. в себе зазначає, що «податкова звітність – це податкові декларації та розрахунки, що надають інформацію про нарахування або сплату податкових зобов’язань з податків і зборів, які складаються і подаються суб’єктами господарювання, що є платниками податків, у встановлені строки контролюючим органам і характеризують стан розрахунків підприємства з бюджетом за податками і зборами» [13, с. 29].

Згідно з дослідженням Бондар М.І. зазначає, що «статистична звітність – це звітність, яка складається на підставі даних бухгалтерського обліку для розрахунку статистичних показників щодо економічних, соціальних, демографічних, екологічних явищ та процесів, які відбуваються в країні, її регіонах та галузях економіки для забезпечення цією інформацією держави та суспільства» [13, с. 29].

Строки і порядок оприлюднення фінансової звітності

Вид підприємства	Строки оприлюднення річної звітності	Порядок оприлюднення
Підприємства, що становлять суспільний інтерес (крім великих підприємств, які не є емітентами цінних паперів)	не пізніше ніж до 30 квітня року, що настає за звітним періодом	Разом з аудиторським висновком на власній веб-сторінці (у повному обсязі) або в інший спосіб у випадках, визначених законодавством
Великі підприємства, які не є емітентами цінних паперів, та середні підприємства	не пізніше ніж до 1 червня року, що настає за звітним періодом	
Інші фінансові установи та недержавні пенсійні фонди, що належать до мікропідприємств та малих підприємств		
Малі підприємства, що є суб'єктами господарювання державного сектору економіки		
Материнські підприємства великої групи, які не належать до категорії великих підприємств (крім суб'єктів інвестиційної діяльності, які не складають консолідовану фінансову звітність відповідно до міжнародних стандартів)		

В Будька О.В. зазначено, що “бухгалтерська звітність – це звітність, що складається на підставі даних бухгалтерського обліку для задоволення потреб в інформації різних користувачів” [25, с. 6].

Відповідно до Наказу НП(С)БО 27 зазначено, що “фінансова звітність складається з: балансу (звіту про фінансовий стан), звіту про фінансові результати (звіту про сукупний дохід), звіту про рух грошових коштів, звіту про власний капітал; приміток до фінансової звітності та додаток до приміток річної фінансової звітності” [5].

Інші звіти, включені до фінансової звітності компанії (наприклад, звернення правління до акціонерів, управлінські звіти, аудиторські звіти), не є фінансовою звітністю.

Глушач Ю.С. зазначає, що “склад фінансової звітності та її зміст згідно П(С)БО-1 наведено в (табл. 1.2)” [2, с. 5].

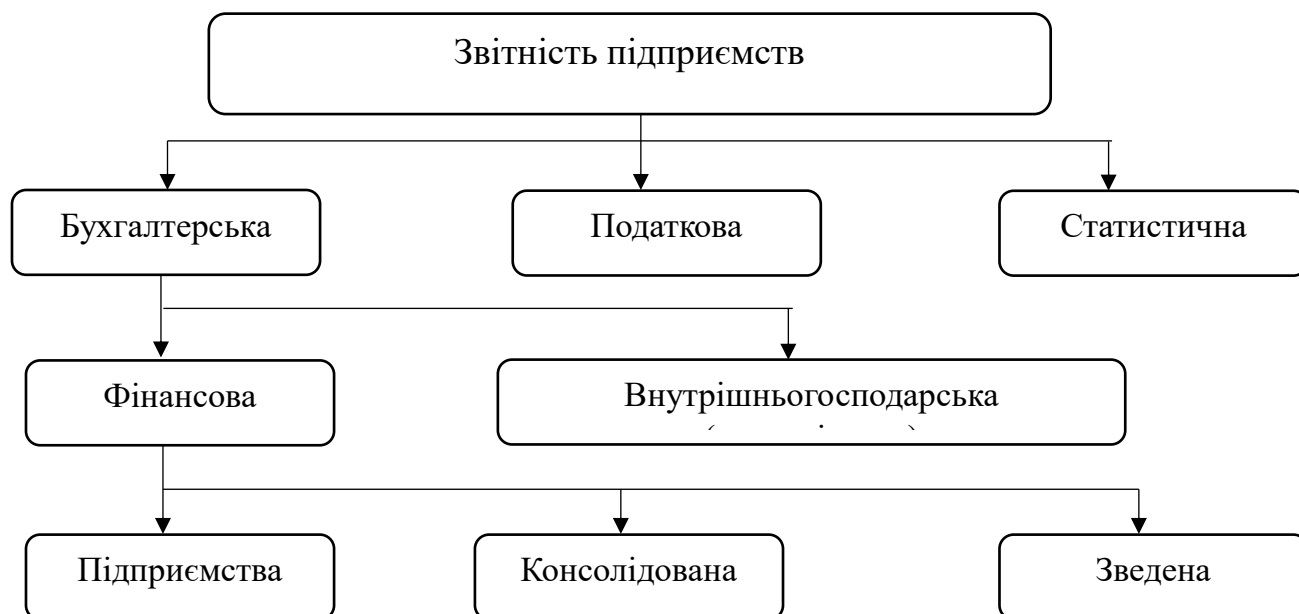

Рис. 1.1. Класифікація звітності згідно чинного законодавства і нормативно-правової бази

Джерело: Будько О.В. Конспект лекцій з дисципліни «Звітність підприємств» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня зі спеціальності 071 «Облік і звітність в оподаткуванні». Укл. Будько О.В. – Кам'янське: ДДТУ, 2020 – с. 117

В Наказі по НП(С)БО 27 зазначено, що “метою складання фінансової звітності є надання користувачам для прийняття рішень повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан та результати діяльності підприємства” [5].

У найширшому розумінні користувачами інформації в системі є фізичні чи юридичні особи, яка отримала право доступу до цієї інформації у встановленому законом порядку.

Таблиця 1.2

Склад фінансової звітності

Склад фінансової звітності	Зміст
Баланс	Наявність економічних ресурсів та зобов'язань, які контролюються підприємством на дату балансу. Розкриття фінансового стану підприємства

Звіт про фінансовий результат	Доходи, витрати та фінансові результати діяльності підприємства за звітний період
Звіт про рух грошових коштів	Надходження та використання грошових засобів протягом звітного періоду
Звіт про власний капітал	Зміни у складі власного капіталу підприємства протягом звітного періоду
Примітки	<ul style="list-style-type: none"> – Обрана підприємством облікова політика – Інформація, що не наведена безпосередньо у фінансових звітах, але обов'язкова згідно П(С)БУ-1 – Аналіз статей звітності, необхідної для забезпечення зрозумілості її тлумачення

Користувачі звітності – це фізичні та юридичні особи, яким необхідна інформація про діяльність підприємства для прийняття рішень.

В своїх дослідженнях Глушач Ю.С. зазначає, що “кожна категорія користувачів перевіряє фінансові звіти на основі визначених цілей (табл. 1.3)” [2, с. 4].

В своєму конспекті Будько О.В. зазначає, що “фінансова звітність забезпечує інформаційні потреби користувачів щодо:

- придбання, продажу та володіння цінними паперами;
- участі в капіталі підприємства;
- оцінки якості управління;
- оцінки здатності підприємства своєчасно виконувати свої зобов'язання;
- забезпеченості зобов'язань підприємства;
- визначення суми дивідендів, що підлягають розподілу;
- регулювання діяльності підприємства;
- інших рішень” [25, с. 10].

Таблиця 1.3

Користувачі фінансової звітності

Користувачі	Інформаційні потреби
Інвестори та власники	<ul style="list-style-type: none"> – придбання, продаж та володіння цінними паперами – участь у капіталі – оцінка якості керування – визначення суми дивідендів, що належать до розподілу

Керівництво підприємства	– регулювання діяльності підприємства
Банки, постачальники, інші кредитори	– забезпечення зобов'язань підприємства – оцінка здатності підприємства своєчасно виконувати свої зобов'язання перед кредиторами, відсотків за ними та погашення кредиторської заборгованості
Замовники	– оцінка здатності підприємства своєчасно виконувати свої зобов'язання
Робітники підприємства	– оцінка здатності підприємства своєчасно виконувати свої зобов'язання перед робітниками та їх забезпечення
Органи державного управління	– формування макроекономічних показників

Фінансові звіти мають відповідати потребам користувачів, які не можуть запитувати звіти, адаптовані до їхніх конкретних інформаційних потреб.

Інформація підлягає наступним обмеженням:

- Оптимальне співвідношення витрат і результатів;
- Принцип обачності (консерватизму) свідчить про те, що у звітних документах не можна завищувати активи чи прибутки, а також занижувати зобов'язання. Одним із проявів цього принципу є право на мінімальну оцінку за собівартістю або ринковою вартістю;
- Конфіденційність вимагає, щоб звітна інформація не містила даних, які можуть зашкодити конкурентним позиціям суб'єкта господарювання.

Для того, щоб фінансова звітність була зрозумілою користувачам, вона повинна мати такі дані, як на рисунку 1.2.

Приймак С.В. зазначає, що “залежно від потреб управління та чинних правових норм можна сформулювати систему вимог до звітності, який виступає в якості якісної характеристики (Додаток А)” [1].

Робота якісних характеристик фінансової звітності заключається в забезпеченні того, щоб фінансова інформація, представлена у фінансових звітах, була корисною для користувачів і сприяла прийняттю вигідним економічним рішенням. Якісні характеристики визначають вимоги до інформації, які допомагають зробити звітність зрозумілою, достовірною та корисною для інвесторів та майбутніх партнерів.

Дані, які повинна містити фінансова звітність

про підприємство (повна назва, форма власності, місце знаходження, назва державного органу управління, якому підпорядковується підприємство, галузь; вид економічної діяльності підприємства, юридична адреса його місця знаходження, назву материнської (холдингової) компанії тощо).

відповідна інформація щодо звітного та попереднього періоду. Така інформація необхідна для порівняння показників у динаміці, розрахунку та аналізу зрушень у структурі, побудові динамічних рядів для потреб економічного аналізу

інша інформація, розкриття якої передбачено відповідними положеннями

дата звітності та звітний період, на які приведені основні показники діяльності підприємства. Якщо період, за який складено фінансовий звіт, відрізняється від звітного періоду, передбаченого Положенням (стандартом), то причини і наслідки цього мають бути розкриті у примітках до фінансової звітності

валюта звітності та одиницю її виміру. Якщо валюта звітності відрізняється від валюти, в якій ведеться бухгалтерський облік, то підприємство має розкрити причини цього і методи, використані для переведення фінансових звітів з однієї валюти в інші (холдингової) компанії тощо).

облікова політика підприємства та її зміни. Підприємство має висвітлювати обрану облікову політику шляхом опису принципів оцінки статей звітності, методів обліку щодо окремих статей звітності

консолідація фінансових звітів

припинення (ліквідацію) окремих видів діяльності

участь у спільних підприємствах

виявлення помилки окремих років та пов'язані з ними коригування

Рис. 1.2. Обов'язкові дані, що включаються до фінансової звітності

Джерело: Наказ Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». 2013 р.

Для досягнення якісних характеристик інформації, що міститься у фінансовій звітності, при складанні фінансової звітності необхідно дотримуватись певних принципів.

Панталеєв В.П. зазначає, що “принцип – це твердження, що приймається як правдиве завжди і скрізь, там, де воно застосовне, за іншими вираженням, – це певне правило, сформульоване на основі пізнання законів чи закономірностей, чинити саме так або те первинне, що лежить в основі певної сукупності фактів, теорії, науки” [27].

Робота принципів фінансової звітності полягає у встановленні основних правил і підходів, за якими формується, подається та використовується фінансова інформація. Ці принципи забезпечують єдність підходів до підготовки фінансових звітів, що робить їх відкритими до перегляду, достовірними та корисними для користувачів.

Основна робота принципів фінансової звітності спрямована на забезпечення чесності, відкритості й надійності фінансової інформації для ефективного управління підприємством та прийняття зважених рішень інвесторами, кредиторами та іншими зацікавленими сторонами.

Таблиця 1.5

Принципи складання фінансової звітності

Принципи фінансової звітності	Суть принципу
Автономність підприємства	Підприємство розглядається як юридична особа відділена від власників, активи і зобов'язання яких не відображаються у звітності підприємств
Безперервності	Активи та зобов'язання оцінюють виходячи із припущення, що діяльність підприємства триватиме і в подальшому
Періодичності	Розподіл діяльності компанії за період часу
Історичної (фактичної) собівартості	Визначає пріоритет оцінки активів, виходячи з витрат на їх виробництво та придбання
Нарахування доходів та витрат	Доходи та витрати у обліку потрібно відображати в момент виникнення, при цьому не прив'язуючись до моменту надходження чи сплати грошових коштів

Повного висвітлення	У звітності підприємств має бути уся інформація, про фактичні та потенційні наслідки господарських операцій
Послідовності	Застосування підприємством обраної облікової політики є постійним
Обачності	Метод оцінки призначений для запобігання недооцінці зобов'язань і витрат компанії, а також переоцінці її активів і доходів
Превалювання сутності над формою	Операції обліковують виходячи від їх сутності, а не лише юридичної форми
Єдиного грошового вимірника	Вимірювання та узагальнення всіх показників у звітності здійснюється в єдиній грошовій одиниці

Отже, під час складання фінансової звітності потрібно оптимальним шляхом використовувати усі вище зазначенні принципи, щоб досягти її якісних характеристик.

Сутність ознак (якісних характеристик), яким має відповідати інформація в річній фінансовій звітності, можна виразити в таблиці 1.6.

Таблиця 1.6

Якісні характеристики фінансової звітності

Назва Характеристик	Суть характеристики	Пояснення
Дохідливість	Чітке тлумачення інформації користувачем, якщо користувач обізнаний і зацікавлений у розпізнаванні інформації.	Наявність необхідних реквізитів для ідентифікації компанії, звітного періоду, одиниці вимірювання тощо, а також приміток до фінансової звітності, щоб зробити фінансову звітність більш зрозумілою для користувачів.
Достовірність	Не містить помилок або упереджень, які можуть вплинути на рішення користувача, який повідомляє.	Помилки, які виникають під час прийняття рішень щодо оцінки та відображення статей фінансової звітності на підставі вимог П(С)БО.
Зіставність	Надає можливість порівнювати фінансові звіти компанії за різні періоди часу або фінансові звіти різних компаній.	Надає можливість порівнювати фінансові звіти компанії за різні періоди часу або фінансові звіти різних компаній.

Доречність	Наявність інформації, яка впливає на рішення користувачів, дає можливість своєчасно оцінювати події, а також підтверджувати і виправляти оцінки, зроблені в минулому.	Структура фінансових звітів та приміток дозволяє використовувати інформацію для ретроспективного та перспективного аналізу діяльності компанії.
------------	---	---

Звітність призначена задовольняти потреби тих користувачів, які не можуть вимагати звітів, складених з урахуванням їхніх конкретних потреб.

Фінансова звітність є важливим інструментом для прийняття управлінських і економічних рішень, тому має відповідати вимогам, таким як державних нормативно-правових норм, повнота, достовірність, своєчасність, методологічна єдність, порівнянність, простота, доступність та інші. Її складання базується на принципах автономності, безперервності, періодичності, повного висвітлення, обачності й нарахування, що забезпечує точність та відповідність міжнародним стандартам. Якісні характеристики, зокрема дохідливість, достовірність, зіставність і доречність, гарантують її ефективність для аналізу, порівнянь і прогнозування, сприяючи прозорості та оптимізації управління підприємствами.

1.2 Характеристика форм фінансової звітності

В Україні порядок подання фінансової звітності регулюється чинним законодавством. Інформація про фінансовий стан підприємства, результати його діяльності та зміни у фінансово-майновому стані необхідна користувачам фінансової звітності для прийняття економічних рішень.

Ці інформаційні потреби визначають формат фінансової звітності, а саме:

- Баланс підприємства (Звіт про фінансовий стан) (форма 1);
- Звіт про фінансові результати (Звіт про загальний дохід) (форма 2);
- Звіт про рух грошових коштів (форма 3);
- Звіт про власний капітал (форма 4);

- Примітки до річної фінансової звітності (форма 5).

Першою основною формою фінансової звітності є баланс (звіт про фінансовий стан).

В своєму дослідженні Бурдюк О.В. зазначає, що “Баланс (Звіт про фінансовий стан) — звіт про фінансовий стан підприємства, який відображає на певну дату його активи, зобов’язання та власний капітал” [25, с. 15].

Бурдюк О.В. зазначає, що “метою складання балансу є надання користувачам повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан підприємства на звітну дату” [25, с. 15].

Елементами балансу (звіт про фінансовий стан) є:

- активи
- зобов’язання
- власний капітал

Взаємозв’язки, які існують між компонентами балансу, виражаються наступним рівнянням (1.1)

$$\text{Актив} = \text{Власний капітал} + \text{Зобов’язання} \quad (1.1)$$

Закон України про бухгалтерський облік і фінансову звітність зазначає, що “активи - ресурси, контрольовані підприємством у результаті минулих подій, використання яких, як очікується, приведе до отримання економічних вигод у майбутньому” [11].

В Законі України про бухгалтерський облік і фінансову звітність зазначає, що “власний капітал - різниця між активами і зобов’язаннями підприємства” [11].

Закон України про бухгалтерський облік і фінансову звітність зазначає, що “зобов’язання - заборгованість підприємства, що виникла внаслідок минулих подій і погашення якої в майбутньому, як очікується, приведе до зменшення ресурсів підприємства, що втілюють у собі економічні вигоди” [11].

Для створення балансу (звіту про фінансовий стан) компанія підсумовує активи, капітал, зобов’язання та господарську діяльність компанії та організації на рахунках у класах 1–6 Плану рахунків для цілей бухгалтерського обліку. При

цьому також використовується зв'язок між Планом рахунків і структурою «балансу» (звіту про фінансовий стан) (табл. 1.7). Залишки на рахунках перших трьох класів рахунків (перший, другий і третій клас) у плані рахунків утворюють актив балансу (звіт про фінансовий стан). Залишки рахунків четвертого, п'ятого та шостого класів рахунків у Плані рахунків формують пасив балансу (звіту про фінансовий стан).

Таблиця 1.7

Зв'язок рахунків бухгалтерського обліку та розділів «Балансу (Звіту про фінансовий стан)»

План рахунків	Розділи форми 1 «Баланс» (Звіт про фінансовий стан)	
Активи		
Клас 1 «Необоротні активи»	Розділ I активу	Необоротні активи
Клас 2 «Запаси» Клас 3 «Кошти, розрахунки та інші активи»	Розділ II активу	Оборотні активи, у т. ч. витрати майбутніх періодів
Клас 2 «Запаси», сальдо рахунку 286 «Необоротні активи та групи вибуття, утримувані для продажу»	Розділ III активу	Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття
Пасиви		
Клас 4 «Власний капітал та забезпечення зобов'язань»	Розділ I пасиву	Власний капітал
Клас 4 «Власний капітал та забезпечення зобов'язань» Клас 5 «Довгострокові зобов'язання»	Розділ II пасиву	Довгострокові зобов'язання і забезпечення
Клас 6 «Поточні зобов'язання»	Розділ III пасиву	Поточні зобов'язання і забезпечення, у т. ч. доходи майбутніх періодів
Клас 6 «Поточні зобов'язання», сальдо рахунку 680 «Розрахунки, пов'язані з необоротними активами та групами вибуття, утримуваними для продажу»	Розділ IV пасиву	Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримувані для продажу, та групами вибуття

Джерело: Химич І.Г. Опорний конспект лекцій з дисципліни «Звітність підприємства» за освітнім ступенем «Магістр» для студентів денної та заочної форм навчання спеціальності: 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». Укл. к.е.н., доцент І.Г. Химич. – Тернопіль: ТНТУ ім. І. Пулюя, 2019. – 111 с.

Знищення активів і пасивів не допускається, крім випадків, передбачених відповідними законами та нормативно-правовими актами (нормами).

Загальна сума активів у балансі повинна дорівнювати загальній сумі зобов'язань і капіталу.

Залишки встановлюються на кінець останнього дня звітного періоду за даними сальдо (субрахунків) активів, пасивів і капіталу.

В своєму дослідженні Химич І.Г. зазначає, що “форма і зміст звіту про фінансові результати визначені НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». Згідно з цим Положенням Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) – це звіт, у якому розкривається інформація про доходи, витрати та фінансові результати (прибутки/збитки), інший сукупний дохід та сукупний дохід підприємства за звітний період” [21, с. 33].

Метою підготовки звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) є надання користувачам повної, правдивої та неупередженої інформації про доходи, витрати, прибутки та збитки від діяльності за звітний період.

Химич І.Г. зазначає, що “під час складання звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) використовується метод функції витрат, як метод відображення інформації у звітності про прибутки та збитки. За цим методом витрати класифікуються відповідно до функції, як частина собівартості продажу, розподілу або адміністративної діяльності. Такому методу відповідає «багатокроковий» спосіб складання звітної форми. Застосовуючи такий метод, відокремлено вказується операційна (основна) діяльність підприємства, інвестиційна і фінансова діяльність, платежі з податку на прибуток, інші операційні доходи та витрати, чистий прибуток або збиток” [21, с. 34].

Підприємство може не наводити статті, за якими немає інформації, що підлягає розкриттю (за винятком випадків, коли така інформація була доступна в попередньому звітному періоді). Також можна додати статтю з переліку додаткових статей фінансової звітності, наведеного в Додатку 3 до НП(С)БО 1, із зазначенням її назви та коду рядка, якщо виконуються такі критерії:

- Інформація є суттєвою;

- Стаття може бути достовірно оцінена.

Основними принципами бухгалтерського обліку та фінансової звітності, на яких ґрунтується складання звіту про фінансовий стан (звіту про сукупний дохід), є принципи нарахування та відповідності доходів і витрат, превалювання сутності над формою та послідовності.

Закон України про бухгалтерський облік і фінансову звітність передбачає, що “доходи - збільшення економічних вигод у вигляді збільшення активів або зменшення зобов’язань, яке призводить до зростання власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків власників)” [11].

Наступні суми, отримані від інших сторін, не визнаються доходами:

- Податок на додану вартість, акцизний збір, інші податки та обов'язкові платежі до бюджетних та позабюджетних фондів;
- Надходження за договорами комісії, агентськими договорами та іншими аналогічними договорами на користь комітента, принципала тощо
- Попередньо сплачена сума за продукцію (товари, роботи, послуги)
- Сума авансу, сплачена за продукцію (товари, роботи, послуги)
- Завдаток або сума погашення кредиту, якщо це зазначено у відповідному договорі
- Доходи від інших осіб
- Надходження від первинної емісії цінних паперів
- Балансова вартість валюти

Визнані доходи можуть класифікуватися для цілей бухгалтерського обліку за такими групами (рис. 1.3).

Закон України про бухгалтерський облік і фінансову звітність передбачає, що “витрати - зменшення економічних вигод у вигляді зменшення активів або збільшення зобов’язань, що призводить до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу за рахунок його вилучення або розподілення власниками)” [11].

Наступні статті не визнаються витратами та не включаються у звіт про фінансові результати:

- Платежі за договорами комісії, агентськими договорами та іншими подібними договорами від імені комітента або агента комітента
- Авансові платежі за запаси, роботи та послуги
- Повернення позик
- Інші зменшення активів або збільшення зобов'язань, які не відповідають критеріям, викладеним у п. 6 П(С)БО 16 "Витрати"
- Витрати, що визнаються на зменшення власного капіталу згідно з положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку

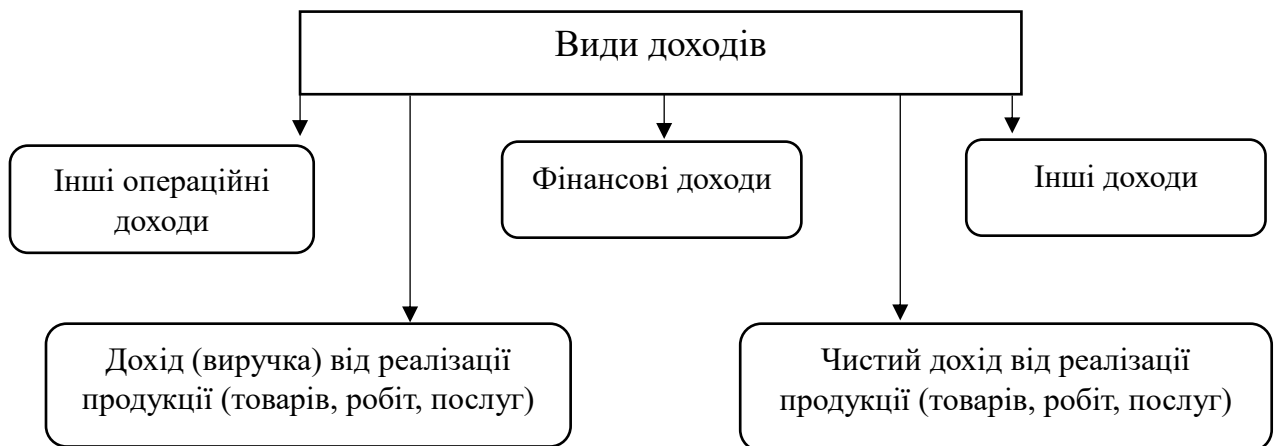

Рис. 1.3. Класифікація доходів

Визнані витрати можна поділити на такі групи (рис. 1.4).

Рис. 1.4. Класифікація витрат

Фінансовий результат визначається як різниця між доходами та витратами, яка може бути прибутком або збитком.

Будько О.В. зазначає, що “прибуток – це перевищення доходів над витратами. Збиток – перевищення витрат над доходами” [25, с. 28].

Звіт про фінансові результати складається з чотирьох розділів:

1. Фінансові результати – має інформацію про результат діяльність підприємства та його доходи і витрати.
2. Сукупний дохід – розкривається така інформація як: інший сукупний дохід та розрахунок сукупного доходу підприємства за звітний період.
3. Елементи операційних витрат – на підприємстві наводяться елементи операційних витрат (адміністративні, виробничі та на збут), які підприємство зазнало під час своєї діяльності звітного періоду, окрім внутрішнього обороту (витрати на собівартість продукції, яка виготовлена та спожита підприємством).
4. Розрахунок показників прибутковості – цей розділ повинні заповнити акціонерні товариства.

В ПН(С)БО 1 зазначено, що “звіт про рух грошових коштів – це звіт, який відображає надходження і вибуття грошових коштів (грошей) протягом звітного періоду в результаті операційної, інвестиційної та фінансової діяльності” [5].

Приймак С.В. зазначив, що “у звіті про рух грошових коштів ми можемо узагальнити усю інформацію про діяльність, яка впливає на грошові кошти та потоки. Також керівництво підприємств може використовувати цей Звіт під час розрахунку показників ліквідності підприємства, визначенні достатності грошових коштів для погашення кредиторської заборгованості, вирішенні питання щодо збільшення або зменшення розміру виплачуваних дивідендів, оцінки впливу на загальний стан підприємства прийнятих рішень про додаткове інвестування в інші підприємства, прогнозування інвестиційної та фінансової політики підприємства” [1, с. 78].

Звіт про рух грошових коштів є одним зі звітів річної фінансової звітності підприємств. Цей звіт складається на звітний період, звіт ведеться в тис. грн. Для того щоб порівняти інформацію у звіті можна навести дані за попередній період.

Приймак С.В. стверджує, що “з цього можна зробити висновок, що основною метою для складання Звіту про рух грошових коштів є надання користувачам фінансової звітності повної, правдивої та неупередженої інформації про зміни, що відбулися у грошових коштах підприємства та їх еквівалентах за звітний період” [1, с. 79].

У Звіті про рух грошових коштів знаходяться прибуття та вибуття грошових коштів та їх еквівалентів у розрізі видів діяльності (рис. 1.5).

В ПН(С)БО 1 вказано, що “операційна діяльність – основна діяльність підприємства, а також інші види діяльності, які не є інвестиційною чи фінансовою діяльністю” [5]. Наведений приклад про рух грошових коштів в операційній діяльності можна спостерігати на рисунку 1.6.

Рис. 1.5. Види діяльності грошових коштів

В ПН(С)БО 1 вказано, що “фінансова діяльність – діяльність, яка призводить до змін розміру і складу власного та позикового капіталів підприємства” [5]. Наведений приклад про рух грошових коштів у фінансовій діяльності можна спостерігати на рисунку 1.7.

ПН(С)БО 1 зазначає, що “інвестиційна діяльність – придбання та реалізація тих необоротних активів, а також тих фінансових інвестицій, які не є складовою частиною еквівалентів грошових коштів (грошей)” [5]. Наведений приклад про

рух грошових коштів в інвестиційній діяльності можна спостерігати на рисунку 1.8.

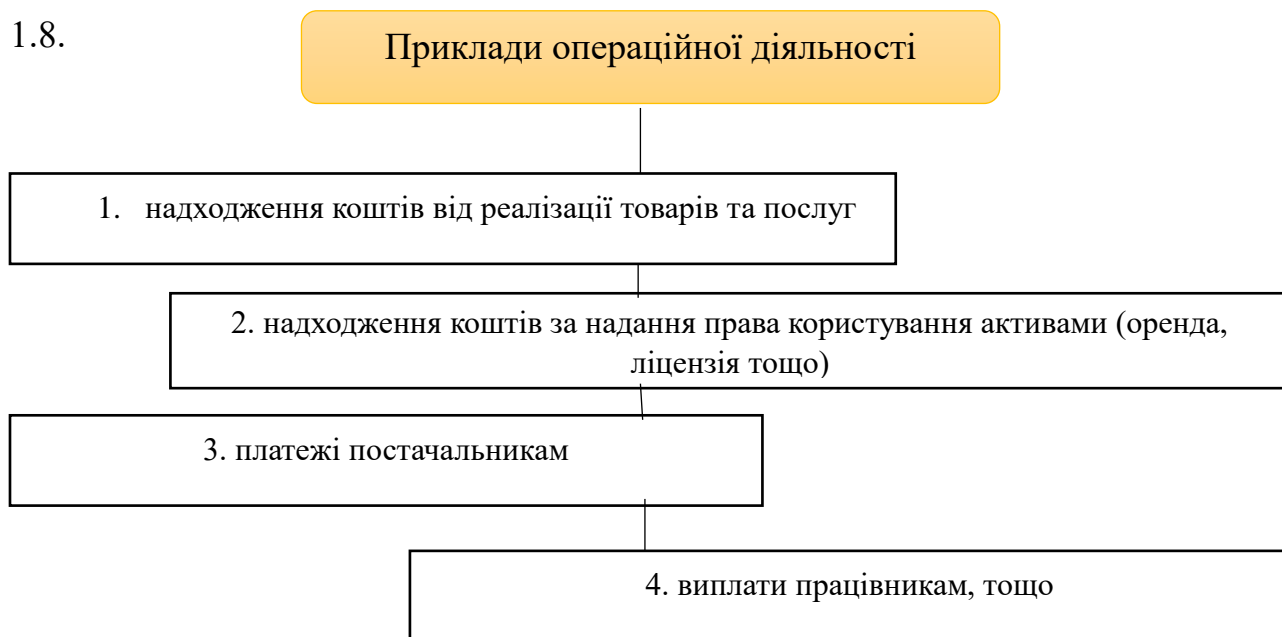

Рис. 1.6. Приклад грошових коштів в операційній діяльності

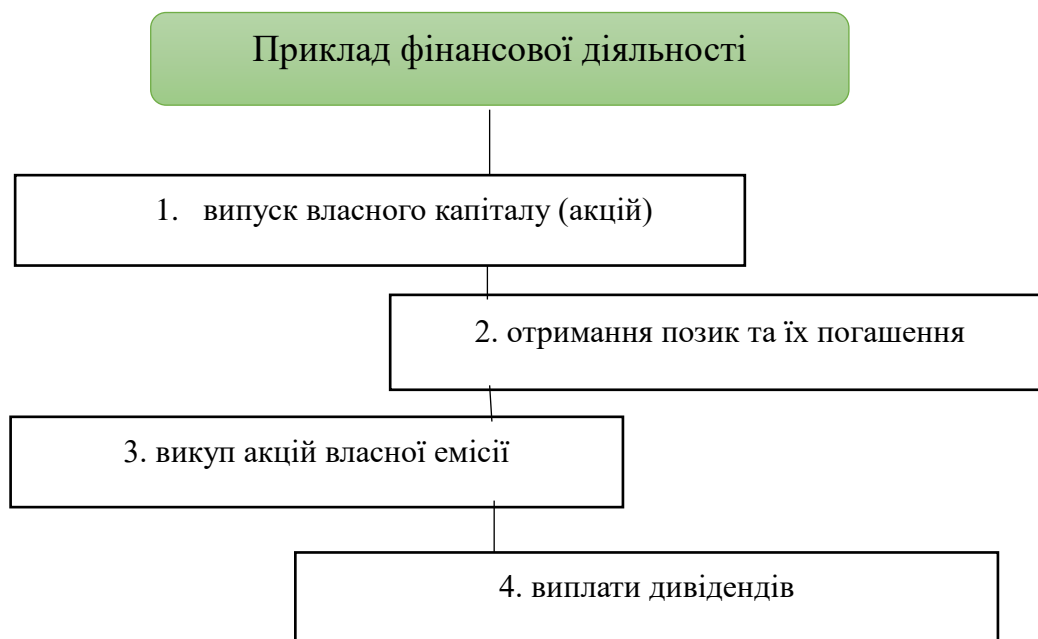

Рис. 1.7. Приклад грошових коштів у фінансовій діяльності

В ПН(С)БО 1 зазначено, що ”у Звіті про рух грошових коштів не входять внутрішні зміни коштів та негрошові операції – операції, які не потребують використання грошей та їх еквівалентів” [5].

До негрошових операцій можна віднести операції, яким не потрібне використання грошових коштів та їх еквівалентів зображено на рисунку 1.9.

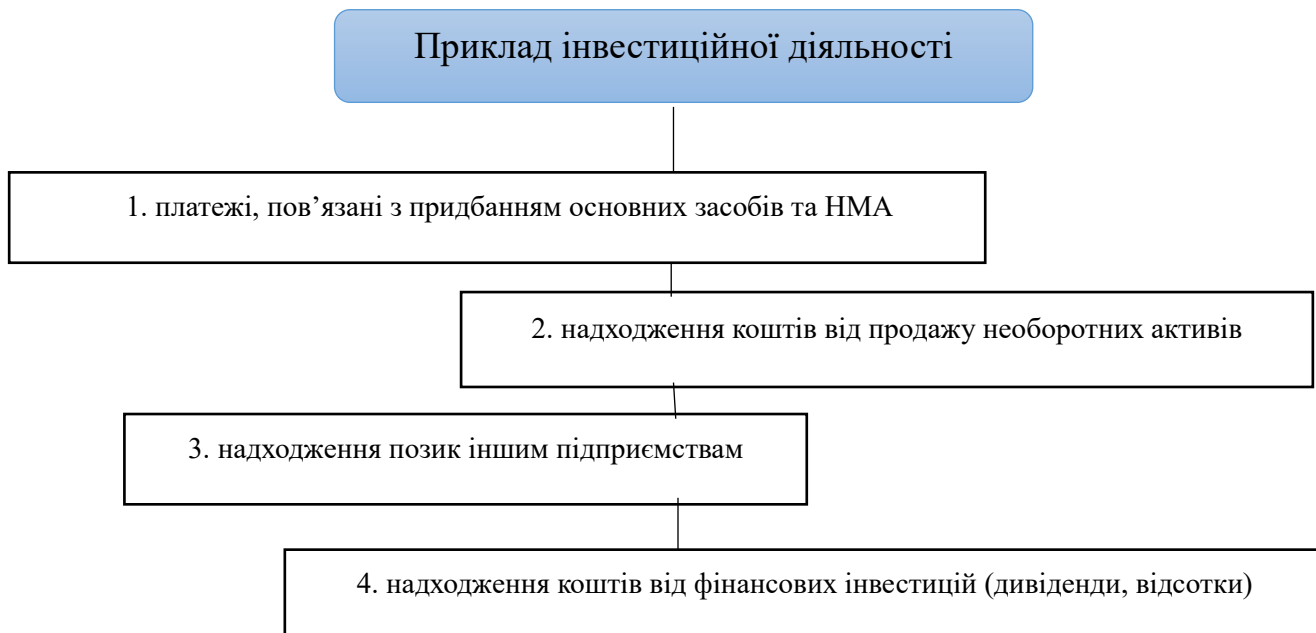

Рис. 1.8. Приклад грошових коштів в інвестиційній діяльності

Приймак С.В. вказав, що “відповідно до міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та вимог НП(С)БО 1 для складання Звіту про рух грошових коштів можуть застосовуватись такі методи:

1. прямиї;
2. непрямий” [1, с. 91].

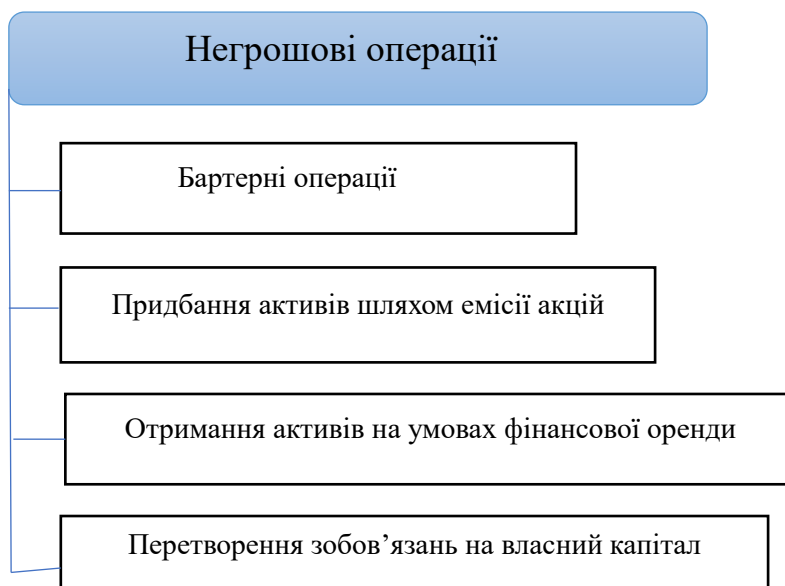

Рис. 1.9. Негрошові операції

Приймак С.В. зазначає, що “сутність прямого методу полягає в тому, що для отримання показника чистого руху грошових коштів за звітний період поступово додаються фактичні грошові надходження і віднімаються фактичні витрати грошових коштів. Непрямий метод визначення чистого руху грошових

коштів має за основу суму прибутку (збитку) підприємства, яка поступово коригується на доходи і витрати, не пов'язані прямо з рухом грошових коштів (зміни у складі запасів, поточної дебіторської та кредиторської заборгованості, доходів і витрат майбутніх періодів та на суми прибутків і збитків за результатами фінансової та інвестиційної діяльності)” [1, с. 91].

Підприємство має право самостійно обрати спосіб складання Звіту про рух грошових коштів. Також слід зауважити, що підприємство обираючи непрямий метод, то тоді буде складатися лише перший розділ звіту. А грошові кошти від інвестиційної діяльності та фінансової діяльності будуть складатися за прямим методом.

Звіт про рух грошових коштів має три розділи:

- Розділ I. Рух коштів у результаті операційної діяльності (за непрямим методом: рядки 3500-3195). У ньому відображаються надходження та витрачання коштів у межах операційної діяльності.
- Розділ II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності (за прямим методом: рядки 3200-3295). Рух грошових коштів у результаті інвестиційної діяльності визначається на основі аналізу змін у статтях розділу Балансу «Необоротні активи» та статті «Поточні фінансові інвестиції».
- Розділ III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності (за прямим методом: рядки 3300- 3395). У результаті фінансової діяльності визначається на основі змін у статтях Балансу за розділом «Власний капітал» та статтях, пов'язаних з фінансовою діяльністю у розділах балансу: «Довгострокові зобов'язання і забезпечення» і «Поточні зобов'язання і забезпечення».

В Наказі НП(С)БО 1 зазначено, що “наступна форма звітності є Звіт про власний капітал. Відповідно до нормативно – правових основ Звіт про власний капітал – це звіт, який відображає зміни у складі власного капіталу підприємства протягом звітного періоду” [5].

Будько О.В. вказує, що “метою складання Звіту про власний капітал є надання користувачам фінансової звітності повної, правдивої та неупередженої інформації про зміни у складі власного капіталу підприємства протягом звітного періоду” [25, с. 46].

В Приймак С.В. зазначено, що “формування і зміст звіту про власний капітал, а також загальні вимоги до розкриття його статей визначаються НП(С)БО 1. Окрім нього при складанні Звіту про власний капітал необхідно враховувати вимоги інших П(С)БО, а саме: 6 «Виправлення помилок і зміни фінансових звітах» щодо визначення сум коригувань нерозподіленого прибутку; 12 «Фінансові інвестиції» щодо складання даного Звіту підприємствами, які обліковують інвестиції у дочірні, асоційовані або спільні підприємства за методом участі в капіталі” [1, с. 117].

У звіті про власний капітал є необхідний перелік інформації, яку потрібно відображати в звіті (рис. 1.10).

Звіт про власний капітал тісно пов’язаний з іншими формами річної звітності. Отже, перед складанням звіту потрібно мати:

- Баланс
- бухгалтерські дані
- Звіт про фінансовий результат

Рис. 1.10. Необхідний перелік інформації для Звіту про власний капітал

Важливо, щоб залишки на кінець року, які вказані у балансі (загальні та окремі статті) відповідали даним, відображеним у власному капіталі, після правильного відображення операцій, які призводять до змін у складі власного

капіталу. Звіт про власний капітал перевіряється по першому розділі пасиву балансу щодо початкового та кінцевого сальдо кожного типу власного капіталу.

В Звіті про власний капітал підприємство може не наводити статті, де відсутня інформація, при умові, що ця інформація не була наявна в минулому звітному періоді.

До власного капіталу, належать багато різних капіталів, які можна спостерігати у Звіті про власний капітал (рис. 1.11)

Звіт про власний капітал надає користувачам таку інформацію:

- Дає можливість аналізувати склад власного капіталу та його величину;
- Надає дані зміни і стан власного капіталу та його складових;
- Показує причину змін складових власного капіталу;
- Надає інформацію джерела поповнення власного капіталу.

Приймак С.В. зазначає, що “умовно Звіт про власний капітал можна поділити на шість розділів:

- коригування залишків власного капіталу на початок року (рядок 4095);
- чистий прибуток (збиток) за звітний період (рядок 4100);
- інший сукупний дохід за звітний період (рядок 4110);
- розподіл прибутку (рядок 4200);
- внески учасників (рядок 4240);
- вилучення капіталу (рядок 4260);
- разом змін у капіталі (рядок 4295)” [1, с. 120].
- В Приймак С.В. зазначено, що “кожен розділ має перелік статей, що призвели до збільшення або зменшення власного капіталу. Суми за статтями, які призводять до зменшення власного капіталу, показують у круглих дужках” [1, с. 120].
- П’ятою формою річної фінансової звітності є Примітки до річної фінансової звітності.
- Глушач Ю.С. вказує, що “примітки до фінансових звітів – це сукупність показників і пояснень, яка забезпечує деталізацію і обґрунтованість

статей фінансових звітів, а також інша інформація, розкриття якої передбачене відповідними положеннями (стандартами)” [2, с. 72].

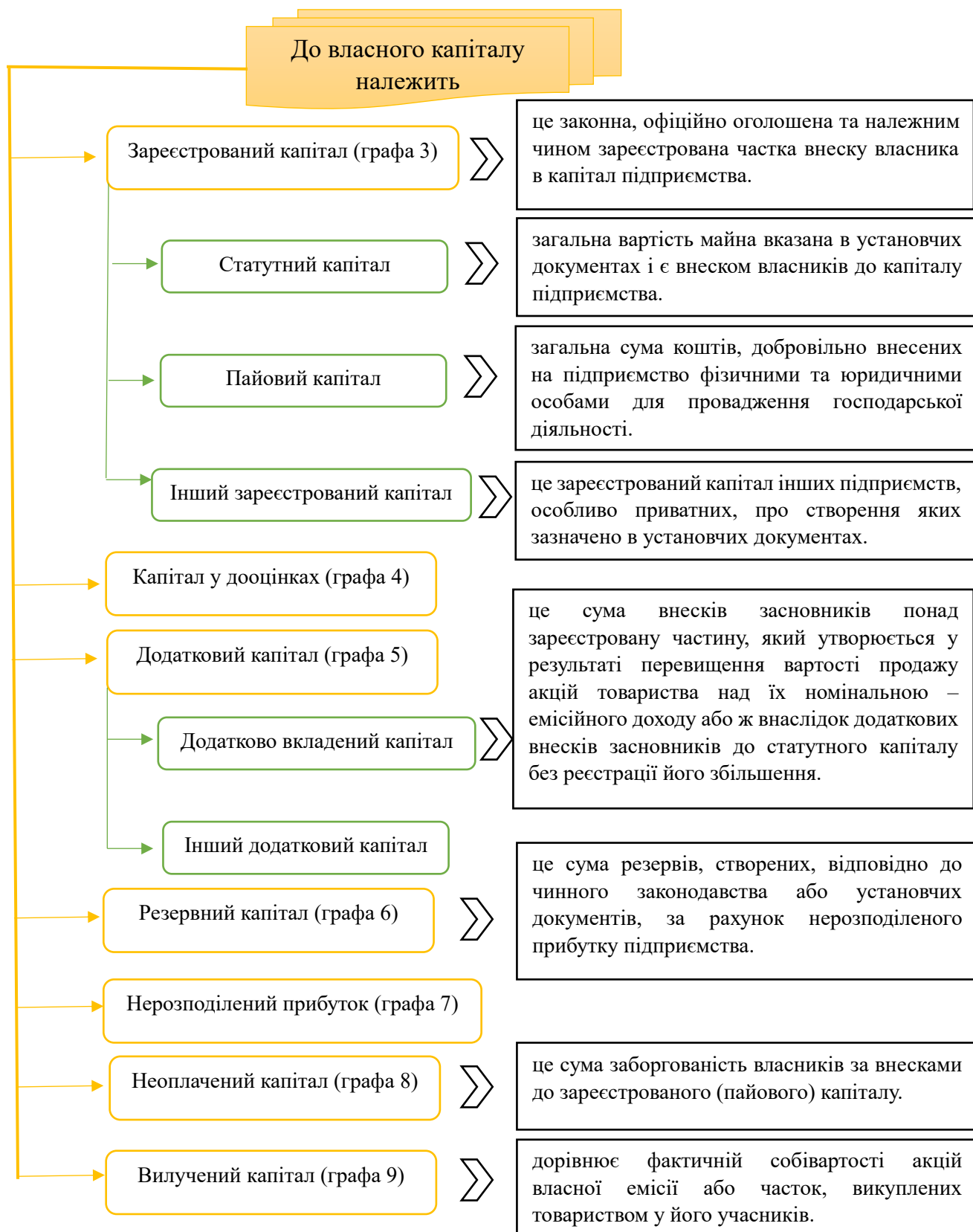

Рис. 1.11. Розподіл власного капіталу

Мета складання Приміток до фінансової звітності полягає у наданні показників і пояснень, які забезпечать пояснення та детальність статей фінансових звітів.

Умовно Примітки до річної фінансової звітності можна поділити на три групи, відповідно до НП(С)БО 1 (рис. 1.12).

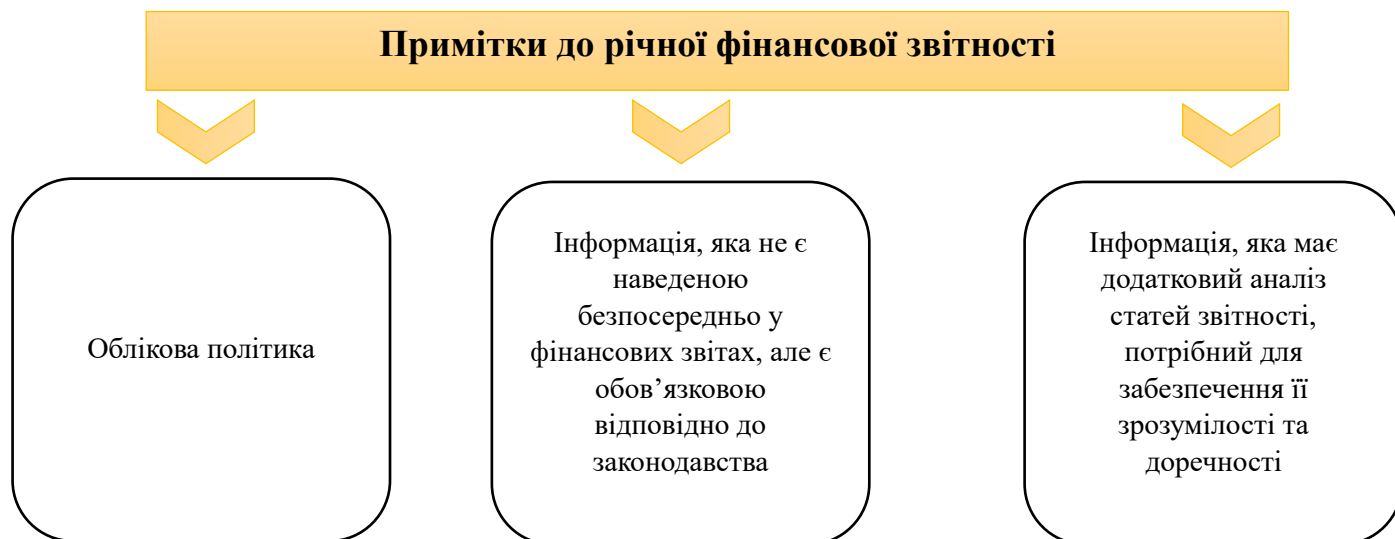

Рис. 1.12. Поділ Приміток до річної фінансової звітності на групи

В своїх дослідженнях Іванчук Н.В. зазначає, що “перша група інформації, яка подається в примітках до фінансової звітності – це розкриття облікової політики підприємства. При складанні приміток необхідно стежити за тим, щоб наведена в них інформація відповідала змісту наказу про облікову політику підприємства. Положення наказу про облікову політику повинні виконуватися підприємством постійно, з року в рік, але це не означає, що зміни облікової політики неможливі” [7, с. 71].

Друга група інформації, представлена в примітках до фінансової звітності, включає дані, які не відображені у формах річної звітності, але є обов'язковими відповідно до окремих положень (стандартів) бухгалтерського обліку. Ця інформація наводиться у формі №5 «Примітки до річної фінансової звітності».

Третя група інформації, наведена в примітках до фінансової звітності, спрямована на забезпечення її зрозумілості та доцільності. Вона містить аналіз статей звітності для підвищення їх прозорості та достовірності.

Приймак С.В. зазначає, що “типову форму № 5 «примітки до річної фінансової звітності» мають заповнювати всі підприємства, за винятком банків, бюджетних установ, представництв іноземних суб’єктів господарської діяльності, суб’єктів малого підприємництва та підприємств, які відповідно до законодавства складають звітність за міжнародними стандартами фінансової звітності” [1, с.138].

В Глушач Ю.С. зазначено, що “для того, щоб інформація була зрозумілою користувачам, вона повинна містити також дані про:

- консолідацію фінансових звітів;
- припинення (ліквідацію) окремих видів діяльності;
- обмеження щодо володіння активами;
- участь у спільних підприємствах;
- виявлення помилки минулих років та пов’язані з ними коригування;
- переоцінку статей фінансових звітів;
- іншу інформацію, розкриття якої передбачено відповідними положеннями (стандартами)” [2, с. 72].

Примітки є річною формою фінансової звітності: їх складають всього раз на рік за звітний період.

В дослідженнях Приймак С.В. вказано, що “в Примітках додатково розкривають інформацію про:

- зобов’язання, суму яких неможливо достатньо достовірно оцінити;
- умови кредитування;
- зобов’язання пов’язаними сторонами;
- реструктуризацію заборгованості при включені поточної заборгованості і перенесені її до довгострокової заборгованості;
- іншу інформацію, яка допоможе користувачам фінансової звітності оцінити вплив зобов’язань на ліквідність та прибутковість підприємства” [1, с. 138].

Можна зауважити, що підприємства повинні добровільно наводити в Примітках фінансової звітності іншу важливу інформацію, яка надаватиме

користувачам більш об'єктивне становище фінансової та результатів діяльності підприємства.

Приймак С.В. в своїх дослідженнях зазначає, що “як і у випадку з іншими фінансовими звітами, перший звітний період для складання Приміток до фінансової звітності новоствореним підприємством може бути меншим за 12 місяців, але не більшим ніж 15 місяців. Звітним періодом підприємства, що ліквідується, буде період із початку звітного року до дати прийняття рішення про його ліквідацію” [1, с. 139].

Отже, фінансова звітність в Україні регулюється законодавством України і включає основні форми, такі як Баланс, Звіт про фінансові результати, Звіт про рух грошових коштів та інші. Баланс відображає фінансовий стан підприємства за активами, зобов'язаннями та капіталом, забезпечуючи користувачів достовірною інформацією для економічних рішень. Звіт про фінансові результати показує прибутки, збитки та сукупний дохід за період, а Звіт про рух грошових коштів деталізує зміни у коштах за операційною, інвестиційною та фінансовою діяльністю. Мета фінансової звітності – забезпечити прозорість, відповідність принципам обліку та підтримку управлінських рішень.

1.3 Нормативно-правова база формування та подання фінансової звітності

Є такі основні нормативно–правові документи, які допомагають регулювати основну роботу фінансової звітності, зображено на рисунку 1.13.

В Приймак С.В. зазначено, що “державне регулювання фінансової звітності в Україні здійснюється з метою створення єдиних правил складання фінансової звітності, які є обов'язковими для всіх підприємств та гарантують і захищають інтереси користувачів, а також удосконалення фінансової звітності” [1, с. 11].

Завдання державного регулювання в країні по фінансової звітності направлено на забезпечення чесності перед зовнішніми користувачами, достовірності та своєчасності фінансового звіту, що надається підприємством.

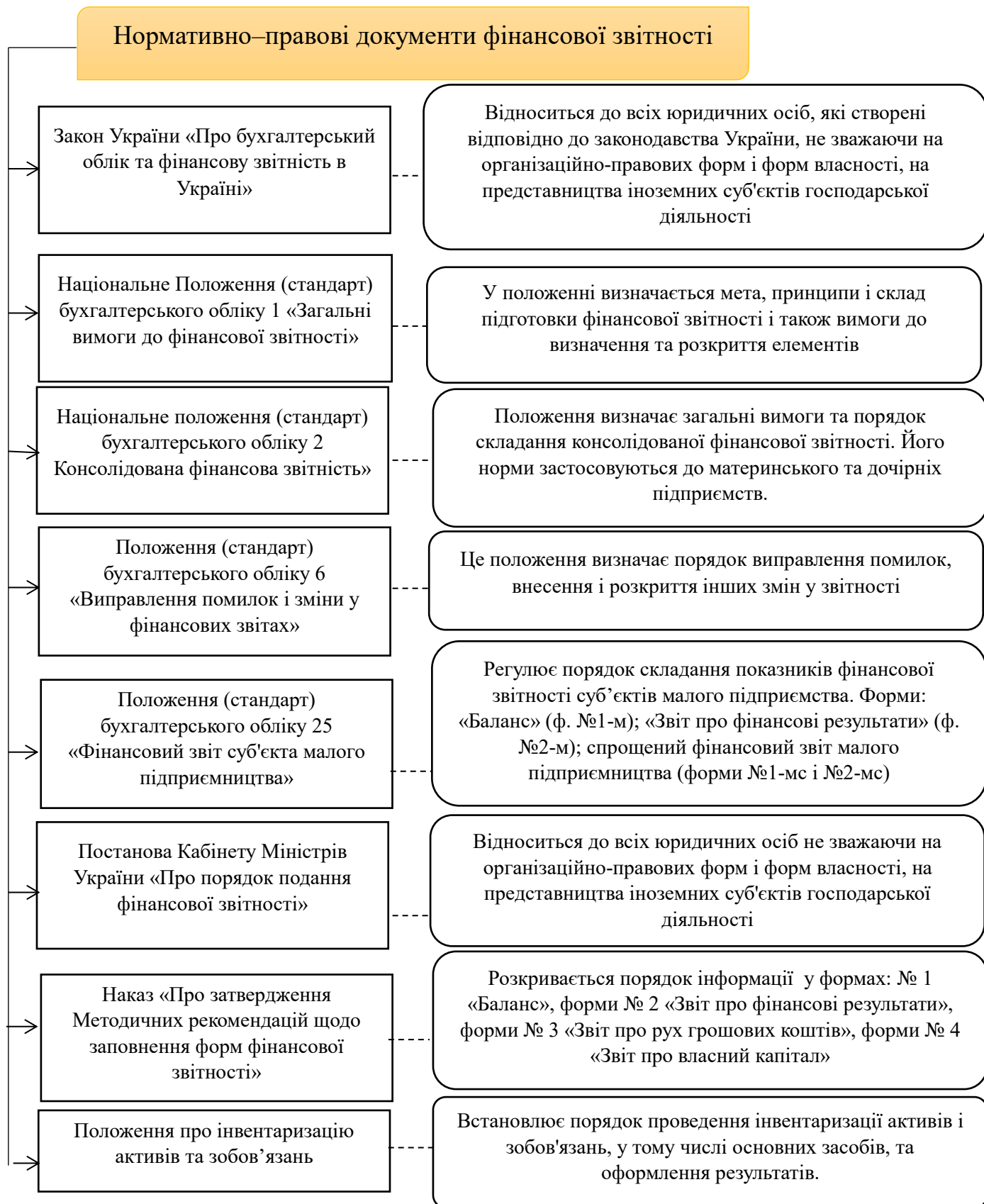

Рис. 1.13. Основні нормативно–правові документи, які регулювати роботу фінансової звітності

Регулювання методологічних питань у сфері фінансової звітності в Україні здійснюють такі державні органи:

1. Міністерство фінансів України, регулює порядок ведення складання фінансової звітності шляхом затвердження національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку та інших нормативно-правових актів щодо складання фінансової звітності.

2. Національний банк України, встановлює порядок складання фінансової звітності в банках, а також регулює організацію та здійснення безготівкових розрахунків підприємствами, організаціями та установами.

3. Державна казначейська служба України, встановлює порядок складання фінансової звітності про виконання планів бюджету, а також встановлює госпрозрахунки операцій бюджетних установ відповідно до Закону України.

4. Міністерства та інші центральні органи виконавчої влади в межах повноважень, визначеним законом.

Пархоменко В.М. в своїх дослідженнях зазначає, що “правові засади регулювання, організації, ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності в Україні визначаються Законом про бухгалтерський облік, дія якого впливає на всіх юридичних осіб, створених відповідно до законодавства України, незалежно від їх організаційно-правової форми та форми власності, представництва іноземних юридичних осіб, які зобов'язані вести бухгалтерський облік та подавати фінансову звітність представництва, а також на операції, пов'язані з виконанням державного та місцевих бюджетів і складанням фінансової звітності” [36, с. 9].

Нижче наведені основні нормативні документи з фінансового обліку в Україні в таблиці 1.8.

Велику роль відіграють робочі документи, що створюють фінансову звітність підприємств – накази, розпорядження та інструкції з внутрішньої системи регулювання господарської діяльності підприємств.

Основні нормативні документи, які регламентують фінансову звітність в Україні

Назва нормативного документа	Зареєстровано
Закон України	
Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні	16.07.1999 р. № 996- XIV
Постанова Кабінету Міністрів України	
Порядок подання фінансової звітності	28.02.2000 р. №419
Накази Міністерства фінансів України	
Національне П(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»	07.02.2013 р. №73
Національне П(С)БО 2 «Консолідована фінансова звітність»	27.06.2013 р. №628
П(С)БО 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах»	28.05.1999 р. №137
П(С)БО 25 «Спрощена фінансова звітність»	25.02.2000 р. №39
П(С)БО 29 «Фінансова звітність за сегментами»	19.05.2005 р. №412
Про примітки до річної фінансової звітності	29.11.2000 р. №302
Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності	28.03.2013 р. № 433
Методичні рекомендації з перевірки порівнянності показників фінансової звітності	11.04.2013 р. № 476

Отже, основні нормативно-правові документи, що регулюють роботу фінансової звітності в Україні, забезпечують єдині стандарти складання фінансових звітів для всіх підприємств, сприяючи їх достовірності, своєчасності та відповідності законодавству. Державне регулювання у цій сфері здійснюють Міністерство фінансів України, Національні банки України, Державна казначейська служба та інші центральні органи виконавчої влади. Важливу роль у створенні та реалізації звітності відіграють національні стандарти бухгалтерського обліку, Закон України про бухгалтерський облік, а також внутрішні документи підприємств, зокрема накази та інструкції. Регулювання спрямоване на забезпечення прозорості фінансової звітності та захист інтересів її користувачів.

РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ МЕТОДИКА СКЛАДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ НА ПІДПРИЄМСТВІ

2.1. Організація складання фінансової звітності

Приватне акціонерне товариство «ВІННИЦЬКА КОНДИТЕРСЬКА ФАБРИКА» (код за ЄДРПОУ 00382013), обов'язково включає баланс (звіт про фінансовий стан), звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід), звіт про рух грошових коштів, звіт про власний капітал, а також примітки до фінансової звітності.

Підприємство формує облікову політику, що регламентує порядок визнання, оцінки і розкриття активів, зобов'язань, доходів та витрат. Облікова політика переглядається та оновлюється у разі змін у законодавстві або умов діяльності компанії.

Досліджуючи фінансову звітність ТОВ «ВІННИЦЬКА КОНДИТЕРСЬКА ФАБРИКА», можна зазначити, що звітність складена в усіх суттєвих аспектах відповідно до Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку та відповідає вимогам Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 № 996-XIV щодо складання фінансової звітності.

Приватне акціонерне товариство «ВІННИЦЬКА КОНДИТЕРСЬКА ФАБРИКА» використовує сучасні інформаційні системи для автоматизації бухгалтерського обліку та складання звітності. Це забезпечує точність даних, зменшує ризик помилок і сприяє своєчасному поданню звітів. Для забезпечення відповідності законодавчим вимогам компанія дотримується принципів прозорості, достовірності та безперервності.

Адміністративний персонал підприємства відповідає за підготовку звітності відповідно до вимог НП(С)БО, а також за впровадження такої системи внутрішнього контролю, яку управлінський персонал вважає необхідною для

забезпечення складання фінансової звітності без суттєвих викривлень, спричинених шахрайством чи помилками.

Перед поданням звітності органам державного управління або акціонерам підприємство проводить внутрішню перевірку даних. Перевірки охоплюють звірку основних статей звітності, аналіз відхилень, а також консультації з незалежними аудиторами, якщо це необхідно.

Перед складанням річної фінансової звітності на підприємстві ПрАТ «ВІННИЦЬКА КОНДИТЕРСЬКА ФАБРИКА» проводиться інвентаризація активів та зобов'язань підприємства станом на 1 грудня поточного року.

Організація складання фінансової звітності, включає:

- визначення пакета звітності;
- розподіл завдань зі складання форм звітності між виконавцями та підготовка таблиці складання звітності;
- визначення облікових робіт, які потрібно виконати, перед початком складання звітних форм;
- розробка робочих інструкцій зі складання звітності;
- проведення інструктивних нарад зі складання звітності.

Після визначення переліку звітних форм, необхідно вибрати виконавчих осіб, які будуть відповідальні за складання кожної з форм фінансової звітності.

Працівникам, які оформляють первинні документи, дотримуватись порядку їх заповнення відповідно до вимог фінансового директора. У разі несвоєчасного складання та подання в обліково-аналітичний центр первинних документів, недостовірного відображення в них даних чи оформлення з порушенням законодавчих та нормативних вимог зазначені працівники притягуються до відповідальності згідно із законодавством України.

Для підтвердження достовірності фінансової інформації звітність ПрАТ «ВІННИЦЬКА КОНДИТЕРСЬКА ФАБРИКА» щорічно проходить зовнішній аудит. Це дозволяє оцінити відповідність даних реальному фінансовому стану підприємства. Аудиторські перевірки також гарантують дотримання стандартів обліку і посилюють репутацію компанії на міжнародних ринках.

Таким чином, організація фінансової звітності на підприємстві ПрАТ «ВІННИЦЬКА КОНДИТЕРСЬКА ФАБРИКА» базується на системності, технологічності та відповідальності. Це сприяє ефективному управлінню ресурсами компанії та підтримці її провідних позицій у кондитерській галузі.

Отже, можна зазначити, що фінансова звітність ПрАТ «ВІННИЦЬКА КОНДИТЕРСЬКА ФАБРИКА» організована відповідно до національних стандартів бухгалтерського обліку та законодавчих вимог, забезпечуючи прозорість і достовірність фінансової інформації. Підприємство використовує сучасні інформаційні системи для автоматизації облікових процесів, здійснює регулярну інвентаризацію активів і зобов'язань, проводить внутрішній контроль даних та зовнішній аудит для підтвердження точності звітності. Чітка регламентація облікової політики, розподіл відповідальності серед працівників і належна організація процесів складання звітності дозволяють компанії ефективно управляти фінансовими ресурсами, дотримуватися принципів прозорості та посилювати конкурентні позиції як на національному, так і міжнародному рівнях.

2.2. Методика складання Балансу та Звіту про фінансові результати

Баланс (форма №1) — це найважливіший фінансовий звіт, що відображає вартість активи, фінанси та економічний стан підприємства на певний момент часу (зазвичай на кінець звітного періоду) (Додаток Б). Щоб скласти баланс застосовуються дані рахунків бухгалтерського обліку 1-6 класів, тобто дебетові або кредитові залишки. Окремі статті балансу визначаються розрахунковим шляхом. Методичних рекомендаціях № 433 є прописані правила для заповнення рядків балансу. Якщо, по-спостерігати за зарубіжними балансами то можна буде помітити, що у них набули поширення дві форми балансу:

- Горизонтальна (рис. 2.1)
- Вертикальна (рис. 2.2)

Приватне акціонерне товариство «ВІННИЦЬКА КОНДИТЕРСЬКА ФАБРИКА» при складанні бухгалтерської звітності баланс складається у вертикальному форматі, як і всі інші суб'єкти господарювання, що керуються національними стандартами.

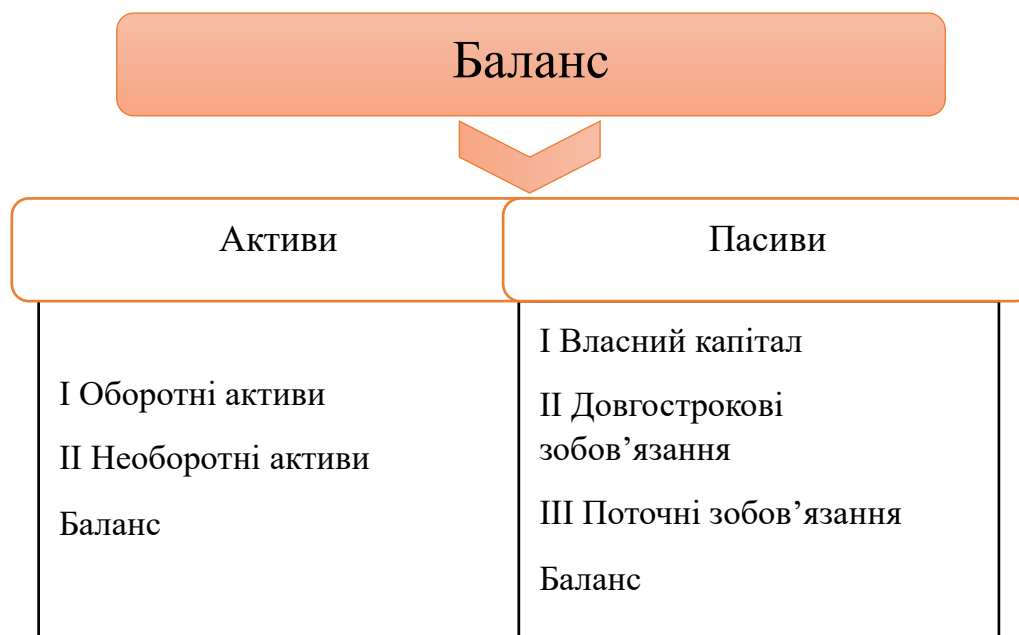

Рис. 2.1. Горизонтальна форма балансу

Баланс показує активи, зобов'язання та власний капітал компанії. Загальна сума активів у балансі повинна дорівнювати загальній сумі пасивів. Актив визнається в балансі, якщо його вартість може бути достовірно визначена та очікується, що підприємство отримає в майбутньому економічні вигоди. Витрати на придбання та створення активів, які не можуть бути визнані в балансі, входять до складу витрат звітного періоду. Зобов'язання визнаються в балансі, якщо їх вартість може бути точно визначена а його погашення може призвести до зменшення майбутніх економічних вигод. Власний капітал визнається в балансі одночасно з визнанням активів та зобов'язань, які призводять до змін у власному капіталі.

Активи — це ресурси, якими володіють компанії в результаті минулих подій і використання яких, покращить майбутні економічні показники. Активи також діляться на:

- Оборотні – це необмежені грошові кошти та їх еквіваленти, та ще інші активи, які продаються або споживаються протягом бізнес-циклу або протягом 12 місяців з дати балансу.
- Необоротні – це активи, які не є оборотними.

Перший розділ балансу складається з оборотних та необоротних активів. У статті «Нематеріальні активи» вказується вартість активів, віднесених до нематеріальних активів відповідно до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи», затвердженого Міністерством фінансів України № 242 від 18.10.1999 р.. У цій статті окремо зазначаються первісна та ліквідаційна вартість нематеріального активу, а також сума накопиченої амортизації, розрахована в установленому порядку. Баланс включає ліквідаційну вартість, яка визначається як різниця між первісною вартістю та накопиченою амортизацією.

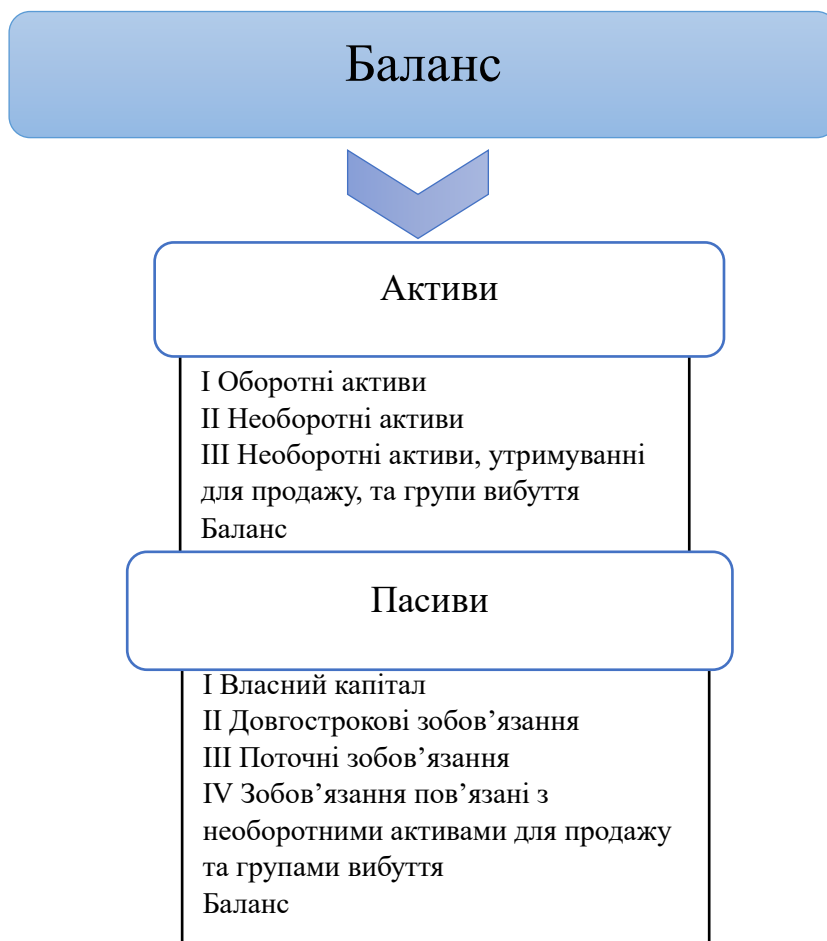

Рис. 2.2. Вертикальна форма балансу

Другий розділ балансу «Оборотні активи» включає запаси (виробничі запаси, тварини, незавершене виробництво, готова продукція та товари), векселі, дебіторська заборгованість, короткострокові фінансові інвестиції, грошові кошти та їх еквіваленти та інші оборотні активи.

З другого розділу ПрАТ «ВІННИЦЬКА КОНДИТЕРСЬКА ФАБРИКА» виділяє, «Витрати майбутніх періодів» в балансі він включає витрати, сплачені у звітному періоді, які відносяться до наступного звітного періоду. Прикладами таких витрат є передплачена орендна плата, передоплата за страхування та передоплата за рекламні послуги. Також варто звернути увагу, що стаття «Витрати майбутніх періодів» може включати як оборотні, так і необоротні активи. Тобто витрати, що відносяться до наступного звітного періоду, і витрати, віднесені до наступних періодів. Якщо протягом звітного періоду підприємство несе обидва види витрат, вони повинні бути представлені в балансі окремо, якщо їх суми є суттєвими.

В розділ 3 «Необоротні активи, утримуванні для продажу, та групи вибуття» відображають вартість необоротних активів та групи на вибуття, які зберігають для продажу. Третій розділ підпорядковується Положенню бухгалтерського обліку 27 «Необоротні актив, що утримуються для продажу та припинення діяльності», затверджений наказом Міністерства фінансів України від 7 листопада 2003 р. №617.

Хоча активи на балансі відображають важливий склад активів компанії, пасиви на балансі служать іншим цілям. По-перше він показує, обсяг коштів (капіталу), інвестованих у господарську діяльність компанії, по-друге, хто і в яким чином брав участь у формуванні капіталу підприємства.

Пасив балансу складається з:

- Власний капітал
- Довгострокові зобов'язання
- Короткострокові (поточні) зобов'язання
- Зобов'язання пов'язані з необоротними активами для продажу та групами вибуття

В змінах до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» зазначено, що “зобов’язання - це заборгованість підприємства, що виникла внаслідок минулих подій і погашення якої в майбутньому, як очікується, приведе до зменшення ресурсів підприємства, що втілюють у собі економічні вигоди” [18]. Довгострокові зобов’язання – це всі зобов’язання, які будуть погашені більше ніж через 12 місяців. Поточні зобов’язання – це зобов’язання, які повинні бути погашені протягом операційного циклу або протягом 12 місяців.

У змінах до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» вказано, що “власний капітал – це різниця між активами і зобов’язаннями підприємства” [18].

Панталеев В.П. в своїх дослідженнях зазначає, що “власний капітал підприємства є основою для початку та продовження господарської діяльності будь-якого підприємства. Він є однією із найважливіших характеристик, оскільки виконує такі важливі функції: самоокупності, самостійності і влади, розподілу та перерозподілу доходів (прибутків) і активів, довгострокового фінансування, кредитоспроможності” [46].

ПрАТ «ВІННИЦЬКА КОНДИТЕРСЬКА ФАБРИКА» в балансі відображає економічні умови у валюті країни. Тому правильна оцінка статей балансу дуже важлива як для побудови балансу, так і для оцінки результатів діяльності підприємства. Це вимагає повного охоплення бізнес-процесів компанії, економічно обґрунтованого групування господарських явищ та відображення взаємозв’язків між господарськими явищами відповідно до стандартної кореспонденції рахунків.

Таким чином, баланс повинен об’єктивно відображати активи та фінансовий стан підприємства для забезпечення збалансованості господарської діяльності. Інформація балансу застосовується для задоволення потреб власників капіталу, таких як приріст капіталу та його правильний розподіл між учасниками, а ще для управління податковими платежами з боку державних органів.

Однак, сам по собі баланс не може надати повну інформацію про результати різноманітних видів діяльності компанії. Тому, окрім балансу, також повинні складатися й інші форми фінансової звітності. Таким чином, звіт про фінансові результати містить інформацію про доходи, витрати, затрати і фінансові результати компанії. Звіт про рух грошових коштів характеризує рух грошових коштів компанії протягом звітного періоду. Звіт про капітал надає дані про зміни у складі власного капіталу підприємства за звітний період (останні дві форми фінансової звітності не належать до журналів). Однак, оскільки ми говоримо тут про періодичну фінансову звітність, то розглядатимемо саме звіт про фінансові результати.

Звіт про фінансовий результат (форма №2) (Додаток В) є одним з найбільш інформативних звітів, який відображає діяльність підприємства за звітний період. Цей звіт подають підприємства будь-якої форми власності. Метою складання є надання користувачам повної, правдивої та неупередженої інформації про доходи, витрати, прибутки і збитки підприємства за звітний період. Звіт базується на оборотах відповідних рахунків доходів і витрат компанії та складається наростаючим підсумком з початку звітного року. Із загальними правилами заповнення звіту можна ознайомитись у Методичних рекомендаціях № 433.

Для приватне акціонерне товариство "ВІННИЦЬКА КОНДИТЕРСЬКА ФАБРИКА" фінансова звітність подається за формою 2, яка є стандартною формою, передбаченою НП(с)БО 25.

В дослідженнях Приймак С.В. дізнатися, що “звітними періодами для складання Звіту про фінансові результати є: квартал і календарний рік. Звіт складається наростаючим підсумком за оборотами номінальних рахунків. Інформація в Звіті про фінансові результати наводиться на дві дати, що надзвичайно важливо для проведення фінансового аналізу:

- за звітний період;
- за відповідний попередній період” [1, с. 63].

Приймак С.В. зазначає, що “необхідність складання другої форми звітності полягає в тому, що:

1. Звіт надає інформацію про активність та результативність діяльності підприємства за певний проміжок часу.
2. Звіт є основою, на підставі якої будується прогноз майбутньої діяльності підприємства.
3. Звіт відображає величину та джерела формування фінансового результату господарювання, складу та структури витрат, пов'язаних з основною діяльністю підприємства” [1, с. 63].

Звіт про прибутки та збитки складається з чотирьох розділів:

- Розділ I «Фінансові результати»;
- Розділ II «Сукупний дохід»;
- Розділ III «Елементи операційних витрат»;
- Розділ IV «Розрахунок показників прибутковості акцій».

Розділ I «Фінансові результати», як і інші розділи, містить показники діяльності товариства за звітний період і попередні періоди. Це дозволяє користувачам визначити зміни, які відбулися протягом звітного періоду, та їх тенденції порівняно зі звітним періодом. У ньому розкривається інформація про доходи товариства за видами діяльності, витрати (включаючи податок на прибуток), пов'язані з отриманням цих доходів у звітному періоді, а також відображаються фінансові результати за видами діяльності: звичайні (операційна, фінансова та інвестиційна) і спеціальні.

Потрібно зазначити, що одна й та сама подія може бути незвичайною для однієї компанії, але рутинною для іншої. Наприклад, збиток від стихійного лиха може вважатися надзвичайними витратами для постраждалої компанії, але звичайними витратами для страховика.

На основі порівняння цих показників визначається кінцевий фінансовий результат (прибуток або збиток) за звітний період. Ця інформація надається за дві дати (звітний період та відповідний попередній період) і є важливою для аналізу діяльності організації. Для доповнення інформації застосовуються

проаналізовані дані бухгалтерського обліку з субрахунків 7 та 9 класів Плану рахунків.

Загальна методика складання розділу I звіту ПрАТ "ВІННИЦЬКА КОНДИТЕРСЬКА ФАБРИКА" така: на основі даних з дебету витратних і кредиту доходних рахунків готується інформація про доходи, витрати, податки та інші відрахування суб'єкта господарювання за звітний період і визначаються проміжні та підсумкові показники.

У першому розділі відображається дохід від виробництва та реалізації продукції (робіт, послуг), що є предметом діяльності підприємства.

Рядок 2090 (2095) Валового прибутку (збитку) обчислюється як різниця між чистим прибутком від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) та собівартістю реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) урахуванням сум, зазначених у додаткових статтях.

Остаточним обчисленням показника рядок 2350 (2355). Чистий прибуток (збиток) обчислюється як алгебраїчна сума прибутку (збитку) до оподаткування, податків на прибуток та прибутку (збитку) після оподаткування від припиненої діяльності.

Виходячи з цього, підсумуємо порядок визначення чистого прибутку або збитку за звітний період (формула 2.1).

Чистий прибуток=збиток Фінансовий результат від операційної діяльності +

Дохід від участі в капіталі, інші фінансові доходи, інші доходи -

Втрати від участі в капіталі, інші фінансові витрати, інші витрати -

Податок на прибуток (2.1)

У першому розділі також відображаються результати від реалізації продукції (робіт, послуг), інші операційні доходи та операційні витрати, доходи від володіння корпоративними правами (доходи від акцій, відсотки за облігаціями, депозити), позареалізаційні доходи та позареалізаційні витрати, балансовий прибуток і збиток, податок на прибуток та нерозподілений прибуток.

Розділ II «Сукупний дохід» містить інформацію про інший сукупний дохід до оподаткування, податки на прибуток, пов'язані з іншим сукупним доходом, склад і суму іншого сукупного доходу після оподаткування та грошове представлення валового доходу компанії за звітний період. В МСБО 1 зазначено, що «сукупний дохід - це зміна у власному капіталі протягом періоду внаслідок операцій та інших подій, окрім тих змін, що виникли внаслідок операцій з власниками, які діють згідно з їх повноваженнями власників» [8].

В розділі II звіту про фінансові результати приводиться інформація про інший сукупний дохід та обчислюється загальний прибуток підприємства за звітний період.

Розділ III «Елементи операційних витрат», аналізувати структуру операційних витрат підприємства у звітному періоді за елементами їх розкриття, за винятком внутрішнього збуту (витрати, що представляють собівартість продукції (робіт, послуг), виробленої та спожитої власне підприємством), вирахованих з внутрішнього обороту, з метою забезпечення можливості аналізу їх структури. До цього розділу не включається собівартість проданої продукції, запасів та іноземної валюти.

Джерела даних, необхідних для складання фінансової звітності III розділу, наведені на рисунку 2.3.

В цьому розділі також відображаються всі операційні витрати (наприклад, виробництво, збут, адміністрування) суб'єкта господарювання у звітному періоді за обчисленням внутрішніх продажів, тобто витрат, що формують собівартість продукції (робіт, послуг), виготовлено та спожитої самим суб'єктом господарювання. До цього розділу не включається собівартість реалізованої продукції, запасів, іноземної валюти, втрат від операційної курсової різниці, штрафів та пені. Цей розділ може бути заповнений з використанням рахунків 8 і 9 класу.

Розділ IV «Розрахунок показників прибуткових акцій». Інформація, що міститься в цьому документі, стосується лише акціонерних товариств, звичайні

акції яких відкрито торгуються на фондовій біржі, включаючи компанії, які зараз випускають такі акції.

Джерела для заповнення III розділу

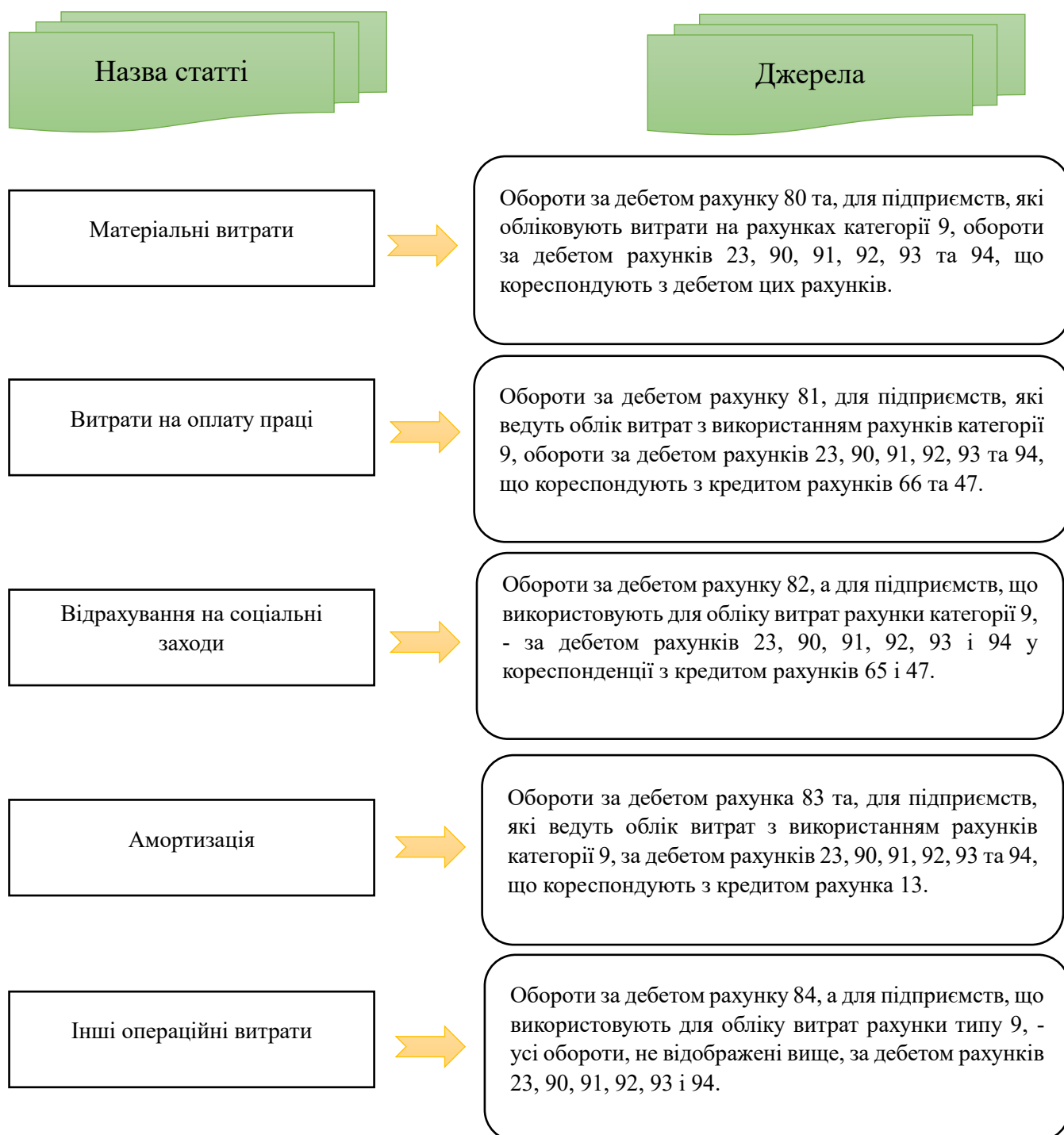

Рис. 2.3. Джерела даних для складання фінансової звітності III розділу
Розділ IV заповнюють лише акціонерні товариства, звичайні або потенційні звичайні акції яких відкрито торгуються на фондовій біржі. Основа

П(С)БО 24 «Прибуток на акцію» використовується для розрахунку ключових показників. Показники розділу IV розраховуються лише для складання звіту і не відображаються в бухгалтерському обліку підприємства. У таблиці 2.1 можна бачити як заповнюється розділ IV. В цьому розділі потрібно наводити грошові показники у гривнях з копійками.

Якщо оцінка доходу може бути достовірно визначена, то відбувається збільшення активів (за винятком активів, які приносять вигоди протягом кількох звітних періодів) та зменшення зобов'язань, що призводить до зростання власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків власників).

Таблиця 2.1

Методика заповнення IV розділу

Назва статті	Показники
Середньорічна кількість простих акцій	Середньозважена кількість простих акцій в обігу протягом звітного періоду.
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	Середня кількість звичайних акцій в обігу протягом року, скоригована на кількість потенційних звичайних акцій.
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	Різниця між чистим прибутком за рік і несплаченими дивідендами за привілейованими акціями, поділена на середню кількість звичайних акцій в обігу протягом року.
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	Скоригований чистий прибуток (збиток) / скоригована середньорічна кількість простих акцій в обігу.
Дивіденди на одну просту акцію	Загальна сума дивідендів, нарахованих протягом звітного періоду, поділена на кількість простих акцій, за якими були виплачені дивіденди.

Щоб правильно визначити фінансовий результат, який виникає в результаті діяльності господарської діяльності, потрібно дотримуватися умов визнання доходів і витрат, які зазначені в таблиці 2.2.

Баланс підприємства є основним фінансовим документом, що відображає активи, зобов'язання та власний капітал, і служить інструментом для оцінки фінансового стану організації. Хоча баланс дає важливу інформацію про ресурси

і джерела їх фінансування, для комплексного аналізу діяльності необхідно використовувати також інші форми звітності, такі як звіт про фінансові результати, рух грошових коштів та зміни в капіталі.

Таблиця 2.2

Умови визначення доходів і витрат

Доходи	Витрати
Якщо оцінка доходу може бути достовірно визначена, то відбувається збільшення активів (за винятком активів, які приносять вигоди протягом кількох звітних періодів) та зменшення зобов'язань, що призводить до зростання власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків власників).	Витрати можуть бути достовірно оцінені під час зменшення активів (за винятком активів, які приносять вигоди протягом кількох звітних періодів) або під час збільшення зобов'язань, внаслідок чого відбувається зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу за рахунок його вилучення або розподілу власником).
	Витрати також слід негайно зазначати у звіті про доходи та витрати, якщо економічна вигода не відповідає або перестає відповідати критеріям активу суб'єкта господарювання.

Таким чином, звіт про прибутки та збитки можна використовувати для оцінки результатів компанії, її прибутковості та здатності генерувати грошові потоки. Крім того, дані звіту можуть бути використані для формування бачення того, як компанія може використати додаткові ресурси для покращення своїх фінансових показників.

2.3. Методика складання інших форм фінансової звітності

На ПрАТ "ВІННИЦЬКА КОНДИТЕРСЬКА ФАБРИКА" метою складання звіту про рух грошових коштів є надання користувачам фінансової звітності загального уявлення про грошові кошти та їх еквіваленти суб'єкта господарювання за звітний період.

В Наказі НП(С)БО 27 зазначено, що “звіт про рух грошових коштів (Додаток Г) – це звіт, який відображає надходження і вибуття грошових коштів протягом звітного періоду в результаті таких видів діяльності” (табл. 2.2) [5]:

- Фінансова
- Інвестиційна

Види діяльності грошових коштів

Вид діяльності	Розділ звіту	Значення діяльності
Операційна	I	визначається сума виручки від операційної діяльності та суми, витрачені на операційну діяльність на підставі записів руху за рахунками бухгалтерського обліку
Інвестиційна	II	визначається на основі аналізу змін у статтях балансу «Необоротні активи» та «Поточні фінансові інвестиції».
Фінансова	III	визначається на підставі змін у статті «Власний капітал» балансу та у статтях, пов'язаних із фінансовою діяльністю, у розділах балансу «Забезпечення майбутніх витрат і платежів», «Довгострокові зобов'язання» і «Поточні зобов'язання» («Короткострокові кредити банків» і «Поточна заборгованість по довгострокових зобов'язаннях», «Поточні зобов'язання по розрахунках з учасниками»).

Однією з основних проблем при заповненні звіту є те, що може бути дуже складно розподілити грошові потоки між видами діяльності, описаними у звіті.

Відповідно до нових вимог Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та НП(С)БО 1, для складання звіту про рух грошових коштів можна використовуватися такі методи: прямий і не прямий (табл.2.3).

Іванчук Н.В. зазначає, що “підприємство може обрати на свій розсуд будь-яку із цих форм, що потрібно прописати в наказі про облікову політику. В цілому більшість практиків вважають, що складання звіту прямим методом дає змогу легше зрозуміти суть операцій і не допустити помилок” [7, с. 42].

В дослідженнях Іванчука Н.В. можна виділити такий вислів, як “у звіті про рух грошових коштів, складеному за прямим методом, грошові потоки від операційної діяльності визначаються шляхом додавання грошових потоків від операційної діяльності до грошових потоків, використаних в операційній діяльності, відображених на рахунках бухгалтерського обліку” [7, с. 41].

Іванчук Н.В. в своїх дослідженнях зазначає, що “у звіті про непрямі грошові потоки чисті грошові потоки від операційної діяльності визначаються

шляхом коригування прибутків (збитків) до оподаткування від звичайної господарської діяльності” [7, с. 41].

Таблиця 2.3

Методи складання звіту про рух грошових коштів

Види методів	Суть методів	Заповнення звіту
Прямий	Цей метод розраховує чисті грошові потоки за звітний період шляхом поступового додавання фактичних надходжень грошових коштів і віднімання фактичних відтоків грошових коштів.	При заповненні звіту про рух грошових коштів прямим методом використовуються дані про дебетові або кредитові обороти касових рахунків (30 «рахунки в касі» і 31 «рахунки в банках») за звітний період за рахунками бухгалтерського обліку здійснених операцій, активу або пасиву. Враховуючи те, що більшість компаній не проводять детального аналізу наявної звітності, виникають певні труднощі при підготовці звітів прямим методом, головним чином тому, що метод є дуже складним.
Непрямий	Метод полягає в тому, що прибуток компанії, отриманий за методом нарахувань, поступово коригується на доходи і витрати, які не пов'язані з реальними грошовими потоками. За методом нарахувань прибуток компанії, відображений у фінансовому звіті, поступово коригується на доходи і витрати, які не пов'язані з реальними грошовими потоками.	У звіті про рух грошових коштів за непрямим методом використовується готові показники з балансу та фінансової звітності. Крім того, потрібно заповнити лише кілька рядків, проаналізувавши рахунки грошових коштів та їх еквівалентів.

Прямий метод підготовки звітів є більш наочним і дозволяє чітко ідентифікувати відповідні напрямки грошових надходжень і виплат, а також дозволяє відстежувати рух грошових коштів та їх еквівалентів в межах підприємства. Прямий метод складання звіту про рух грошових коштів базується на безпосередньому використанні даних бухгалтерських книг, тобто журналів-ордерів, відомостей і головних книг, і є дуже зручним і наочним.

На рисунках 2.4 – 2.5 можна дізнатися про недоліки і переваги по-методах до Звіту про рух грошових коштів.

Рис. 2.4 переваги і недоліки прямого методу

Таким чином, звіт про рух грошових коштів за непрямим методом має низку переваг для аналізу управління компанією. Звіти, підготовлені за цим методом, відображають взаємозв'язок між отриманим чистим доходом і змінами в зобов'язаннях та активах компанії. При цьому метод простий у використанні і не вимагає великої розшифровки або ротації рахунків. Основним недоліком є те, що до звіту не включається інформація про розмір реальних грошових потоків від конкретних видів операційної діяльності.

На основі даних звіту про рух грошових коштів можна

- Порівняти, оцінити та спрогнозувати грошові потоки компанії;
- Дослідити здатність компанії погашати свої дивідендні зобов'язання;
- Проаналізувати фінансові аспекти внутрішньо фірмових операцій, наприклад.

Метою звіту про власний капітал є розкриття інформації про зміни у структурі капіталу товариства протягом звітного періоду.

Рис. 2.5. Переваги і недоліки непрямого методу

Власний капітал - це частина активів підприємства за вирахуванням зобов'язань.

На ПрАТ "ВІННИЦЬКА КОНДИТЕРСЬКА ФАБРИКА" Звіт про власний капітал (Додаток Д) складається на підставі Балансу, Звіту про фінансові результати та Аналітичних даних реєстру бухгалтерського обліку. Головним правилом підтвердження того, що звіт про власний капітал складено правильно, є відповідність між інформацією про баланс власного капіталу, відображеною в балансі, деталізованими залишками та повним звітом про власний капітал.

Сума власного капіталу у звітному періоді визначається за такою формулою 2.2.

$$\text{ВК зв. пер.} = \text{ВК поч. зв. пер.} + / - \text{Сума змін} \quad (2.2)$$

Пояснення, де: ВКзв.пер. – власний капітал звітного періоду; ВКпоч.зв.пер. – власний капітал на початок звітного періоду.

В графі цього звіту відображають тільки показники, перелічені в пасиві розділу I «Власний капітал» балансу. Якщо за певною статтею звіту про власний капітал немає інформації, яку необхідно розкрити, ця стаття може бути не включена. При цьому підприємства можуть додавати позиції зі списку додаткових позицій (але зберігає назву та код лінії).

Для групування причин, що призвели до зміни капіталу компанії, у Звіті про власний капітал виділено такі розділи:

- коригування
- чистий прибуток (збиток) за звітний період
- інший сукупний дохід за звітний період
- розподіл прибутку
- внески учасників
- вилучення капіталу

Створення звіту про власний капітал починається з взяття суми залишків власного капіталу за типом зі звіту за минулий період і порівняння його з даними в першому розділі пасиву балансу. Дані в рядках 1400-1495 балансу повинні бути ідентичними початковому балансу (рядок 4000) звіту про власний капітал (графи 3-11).

Приймак С.В. зазначає, що “у другому рядку Звіту про власний капітал відображають зміни окремих видів власного капіталу, які виявлені на початок року в частині допущених помилок у минулих звітних роках та інші зміни статутного (пайового), інших видів власного капіталу, проведені за рішенням власників. Ці зміни обумовлені П(С)БО 6. Суттєві зміни в результаті допущених помилок у минулих звітних періодах, помилки звітного року після дати балансу або зміни облікової політики повинні бути відображені за окремими статтями. За орієнтовний поріг суттєвості для окремих об'єктів власного капіталу прийнята величина в 5 % від суми власного капіталу” [1, с. 122].

Інформація щодо звіту про зміни у капіталі одержується з таких джерел:

- Бухгалтерський баланс та його аналітична інформація
- Фінансова звітність

- Установчі документи та свідоцтво про реєстрацію акцій

Таким чином, облікові дані про капітал є основою для надання інформації акціонерам, засновникам, власникам, потенційним партнерам та іншим особам. Таким чином, дані по звіту є важливим джерелом інформації для ефективного планування, контролю, аналізу та прийняття відповідних управлінських рішень. Аналізуючи затверджені форми звітності, слід мати на увазі, що вона не забезпечує адекватного відображення інформації про капітал та його складові. Суть цієї проблеми полягає в тому, що встановлені форми не надають керівництву повної інформації, а також не розроблені формати внутрішньої звітності, які можуть містити такі дані. Тому внутрішнім користувачам було б корисно розробити формат управлінських звітів про капітал, який би надавав можливість відображати більш повні дані та обчислювати більше показників порівняно з регламентованими звітами.

Примітки до фінансової звітності - це сукупність показників і пояснень, що містять деталізацію та обґрунтування положень фінансової звітності, а також іншу інформацію, розкриття якої передбачено відповідними нормативно-правовими актами.

Інформація про суб'єкт господарювання, що розкривається у примітках до фінансової звітності, включає:

- Найменування, організаційно-правову форму і місцезнаходження суб'єкта господарювання
- Короткий опис основних видів діяльності суб'єкта господарювання
- Назва керівного органу або материнської компанії (холдингової компанії), під управлінням якої перебуває суб'єкт господарювання
- Середньооблікова кількість працівників за звітний період

ПрАТ "ВІННИЦЬКА КОНДИТЕРСЬКА ФАБРИКА", акціонерне товариство, тому повинне наводити в Примітках таку інформацію:

1. Загальна кількість і номінальна вартість акцій, на які здійснено підписку;
2. Загальна кількість і номінальна вартість підписаних акцій порівняно з заданою ціною;

3. Загальну суму коштів, що надійшли в процесі підписки на акції, з розподілом на:

- Усі кошти, сплачені як оплата акцій (вказується кількість акцій);
- Оціночна вартість майна, переданого в оплату акцій (вказується кількість акцій);
- Загальна сума іноземної валюти, сплачена як комісія за акції (показує кількість акцій і обмінний курс, за яким була зареєстрована їх валюта).

4. Акціонерний капітал за окремими типами та категоріями:

- Кількість розміщених акцій, що показує неоплачену частину акціонерного капіталу;
- Номінальна вартість акцій;
- Зміни в кількості акцій в обігу протягом звітного періоду;
- Права, привілеї та обмеження щодо акцій, включаючи обмеження на розподіл дивідендів і повернення капіталу;
- Акції самої компанії, її дочірніх і асоційованих компаній;
- Перелік засновників та кількість акцій, якими вони володіють;
- Кількість акцій, що належать членам виконавчого органу, та перелік осіб, частка яких перевищує 5% статутного капіталу;
- Кількість акцій, що належать самій компанії, її дочірнім та асоційованим підприємствам; перелік засновників та їхні частки в статутному капіталі;
- Акції, зарезервовані для випуску за опціонами та іншими угодами на визначених умовах і в сумі.

5. Сукупна сума несплачених дивідендів за привілейованими акціями;

6. Сума, включена (або не включена) до структури зобов'язання, оскільки дивіденди були надані, але офіційно не визнані.

На відміну від інших форм звітності, примітки не мають чітко визначеного формату і можуть бути доповнені додатковою інформацією, яку суб'єкт

господарювання вважає за необхідне відобразити у своїй звітності на додаток до обов'язкової інформації.

При складанні форми звітності, яка включає примітки, суб'єкт господарювання може розглядати лише ті статті активів, власного капіталу та зобов'язань, які є результатом діяльності суб'єкта господарювання. При цьому зберігається та сама нумерація показників і статей, що містяться у фінансовій звітності, яка наведена у формах, затверджених Міністерством фінансів України.

Отже, можемо зазначити, що Звіт про рух грошових коштів на ПрАТ "ВІННИЦЬКА КОНДИТЕРСЬКА ФАБРИКА" має на меті надання користувачам фінансової звітності загального уявлення про грошові кошти підприємства за звітний період. Згідно з вимогами НП(С)БО 27, звіт поділяється на три види діяльності: операційну, інвестиційну та фінансову. Основною проблемою є складнощі у правильному розподілі грошових потоків між цими видами діяльності. Для складання звіту застосовуються два методи: прямий і непрямий, кожен з яких має свої переваги і недоліки. Прямий метод є більш наочним і точним, однак його складність полягає в детальному аналізі руху коштів, тоді як непрямий метод є простішим, але менш інформативним. Крім того, важливим є звіт про власний капітал, який відображає зміни в структурі капіталу компанії за звітний період, та примітки до фінансової звітності, що містять додаткову інформацію про діяльність компанії, зокрема, щодо акцій і дивідендів.

2.4. Подання фінансової звітності

Як зазначає Приймак С.В., що “порядок подання фінансової звітності затверджено Постановою КМУ «Про порядок подання фінансової звітності» від 28.02.2000 р. № 419, пп. 49.18.2 Податкового Кодексу України від 02.12.2010 р. № 2755-VI” [1, с.25].

На основі статті 2 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» і пункт 1 Порядку подання фінансової звітності фінансову звітність повинні подавати:

1. Юридичні особи, створенні згідно до Закону України (незважаючи на організаційно-правової форми та форми власності господарювання).

2. Представництва іноземних суб'єктів господарської діяльності.

Іванчук Н.В. в своїх записах зазначає, що “фінансову звітність і консолідовану фінансову звітність підприємства (крім суб'єктів державного сектора) складають відповідно до:

- національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку (П(С)БО);
- міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ)” [7, с.8].

Складати фінансову звітність відповідно до МСФЗ зобов'язані більшість підприємств, які зазначені на рисунку 2.6.

Рис. 2.6. Підприємства, що повинні складати фінансову звітність відповідно до МСФЗ

Іванчук Н.В. вказує, що “підприємства, що не зобов'язані складати фінансову звітність за МСФЗ, можуть самостійно визначити доцільність застосування МСФЗ для складання фінансової звітності. Усі інші юридичні особи складають фінансову звітність відповідно до національних П(С)БО. Для цілей складання фінансової звітності важливо, до якої категорії (великих, середніх, малих чи мікро-) належить підприємство. При цьому необхідно

керуватися вимогами Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [7, с.9] (табл. 2.4).

Таблиця 2.4

**Класифікація підприємств відповідно до Закону України
«Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»**

Категорія підприємства	Критерії оцінки за рік, що передує звітному		
	Балансова вартість активів, євро	Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), євро	Середня кількість працівників, осіб
Мікропідприємства	До 350 тис.	До 700 тис.	До 10
Малі	До 4 млн.	До 8 млн.	До 50
Середні	До 20 млн.	До 40 млн.	До 250
Великі	Понад 20 млн	Понад 40 млн.	Понад 250

Джерело: 7. Іванчук Н. В. Звітність підприємств : навчальний посібник. / Острог : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2021. 208 с.

Терміни для подання фінансової звітності встановлюються Урядом, відповідно, квартальна фінансова звітність (крім консолідованої фінансової звітності та зведеної фінансової звітності) подається суб'єктом господарювання адресату до 25 числа місяця, що настає за звітним кварталом, а річна фінансова звітність - до 20 лютого наступного року. Місячні звіти про використання бюджетних асигнувань подаються до 5 числа, наступного звітного періоду, квартальні - до 15 числа, наступного за звітним кварталом. Датою подання фінансової звітності суб'єкта господарювання вважається дата її фактичного вручення або, у разі надсилання поштою, дата отримання фінансової звітності адресатом, зазначена на штампелі підприємства, що обслуговує адресата. Якщо кінцевий термін подання звітності припадає на неробочий день, то він переноситься на наступний робочий день.

Перед тим, як скласти річну фінансову звітність необхідно провести інвентаризацію активів, капіталу та зобов'язань компанії. Першим звітним роком новоствореної компанії вважається період з дати реєстрації до 31 грудня, а для компаній, створених після 3 жовтня, - до 31 грудня наступного року (за винятком компаній, створених в результаті реорганізації).

На ПрАТ "ВІННИЦЬКА КОНДИТЕРСЬКА ФАБРИКА" є декілька видів основних вимог до підготовки та складання звітності, які розподіляють на етапи:

- закриття доходів і витрат, визначення фінансових результатів за звітний період;
- списання фінансових результатів до нерозподіленого прибутку (непогашених збитків);
- визначення залишків на балансових рахунках;
- інвентаризація активів, капіталу та зобов'язань;
- відображення результатів інвентаризації на рахунках бухгалтерського обліку;
- підготовка бухгалтерського балансу;
- підготовка звіту про фінансові результати;
- підготовка звіту про зміни у власному капіталі;
- підготовка звіту про рух грошових коштів;
- підготовка приміток до фінансової звітності;
- перевірка узгодженості показників у звіті.

Іванчук Н.В. зазначає, що “суб’єкти господарювання, які контролюють інші підприємства (материнські підприємства), крім фінансових звітів про власні господарські операції, повинні складати і подавати консолідовану фінансову звітність. Водночас такі підприємства (крім тих, які становлять суспільний інтерес) можуть не подавати консолідовану фінансову звітність, якщо разом з контрольованими підприємствами їх показники на дату складання річної фінансової звітності не перевищують двох із трьох таких критеріїв:

- балансова вартість активів до 4 млн євро;
- чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) – до 8 млн євро;
- середня кількість працівників – до 50 осіб” [7, с.9].

Крім власної звітності, об’єднання підприємств зобов’язане складати та подавати консолідовану фінансову звітність. Така звітність повинна включати

інформацію про всі підприємства, які входять до складу об'єднання, якщо це зазначено в установлених документах об'єднання відповідно до закону.

Деякі компанії зобов'язані за законом публікувати свою фінансову звітність (табл. 2.5).

Таблиця 2.5

Строки і порядок оприлюднення фінансової звітності

Вид діяльності	Строки оприлюднення	Порядок оприлюднення
Підприємства, які становлять суспільний інтерес (крім великих підприємств, що не є емітентами цінних паперів)	Не пізніше ніж до 30 квітня року, що настає за звітним періодом	Разом з аудиторським висновком на власній веб сторінці (у повному обсязі) або іншим способом у випадках, визначених законодавством
Публічні акціонерні товариства		
Суб'єкти природних монополій на загальнодержавному ринку		
Підприємства, які здійснюють діяльність у видобувних галузях		
Великі підприємства, які не є емітентами цінних паперів	Не пізніше ніж до 1 червня року, що настає за звітним періодом	Разом з аудиторським висновком на власній веб сторінці (у повному обсязі)
Середні підприємства		
Інші фінансові установи, які належать до мікро- і малих підприємств		

Джерело: 7. Іванчук Н. В. Звітність підприємств : навчальний посібник. / Острог : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2021. 208 с.

Річна фінансова звітність подається до 28 лютого наступного за звітним року.

Проміжна фінансова звітність (за перший квартал, перше півріччя та дев'ять місяців) подається до 25 числа місяця, наступного за звітним кварталом, окрім консолідованої фінансової звітності.

Іванчук Н.В. вказує, що “річну консолідовану фінансову звітність юридичні особи, які мають дочірні підприємства, подають не пізніше строків, передбачених законодавством для її оприлюднення (до 30 квітня або до 1 червня року, наступного за звітним) та не пізніше 45 днів після закінчення звітного кварталу” [7, с.10].

В дослідженнях Іванчука Н.В. зазначається, що “об'єднання підприємств подають консолідовану фінансову звітність (якщо це зазначено в установчих

документах), що кварталу не пізніше 45 днів після закінчення звітного кварталу та щороку не пізніше 15 квітня наступного за звітним року” [7, с.11].

Згідно з нормативними актами, фінансову звітність повинні подавати всі юридичні особи, зокрема представництва іноземних суб'єктів, а також підприємства, що підпадають під вимоги МСФЗ або національних стандартів бухгалтерського обліку. Важливими етапами підготовки фінансової звітності є інвентаризація, складання бухгалтерського балансу та звітів про фінансові результати, рух грошових коштів, а також підготовка приміток до звітності. Окрім того, підприємства з об'єднаними активами або дочірніми компаніями мають подавати консолідовану фінансову звітність. Термін подання звітності визначається законодавством та варіюється від місячних до річних звітів, залежно від типу підприємства.

РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСУ СКЛАДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

3.1. Аналіз і оцінка фінансового стану підприємства

Оцінка фінансового стану підприємства повинні бути такими показниками, щоб усі, хто має економічні відносини з підприємством, могли отримати відповіді на питання про надійність підприємства як фінансового партнера. Вони повинні мати можливість прийняти рішення про економічну доцільність продовження або встановлення бізнес відносин з підприємством. Партнери суб'єкта господарювання - акціонери, банки та фінансові служби - мають власні критерії економічної доцільності. Тому показники, за якими оцінюється фінансовий стан, повинні бути такими, щоб будь-хто з партнерів міг зробити вибір, виходячи зі своїх власних інтересів.

Фінансовий стан підприємства - це потенційна економічна характеристика, коли формується в процесі його виробничо-господарської діяльності. Тому оцінка фінансового стану не може бути об'єктивно здійснена за допомогою одного показника, навіть найважливішого, а лише за допомогою складної системи показників, яка детально і всебічно характеризує економічний стан підприємства. Ці показники виступають на поверхні економічного явища у вигляді ряду чинників – симптомів.

З фінансової звітності ПрАТ «ВІННИЦЬКА КОНДИТЕРСЬКА ФАБРИКА», можна виділити декілька фінансових показників, які знаходяться в таблиці 3.1.

З таблиця 3.1, можна дійти висновків, що протягом п'яти років спостерігається стабільне зростання виторгу підприємства. Якщо в 2019 році виторг становив 1200 млн грн, то в 2023 року він зріс до 1600 млн грн. Це свідчить тільки про позитивні тенденції в продажах підприємства.

Основні фінансові показники ПрАТ «Вінницька кондитерська фабрика» за 2019-2023 роки

Показник	2019	2020	2021	2022	2023
Виторг, тис грн	1 413 796	1 651 450	1 951 879	2 035 396	2 604 874
Чистий прибуток/збиток, тис грн	7 844	4 717	1 950	-23 464	-14 722
Собівартість продукції, тис грн	1 305 491	1 534 681	1 805 922	1 866 618	2 351 639
Активи, тис грн	4 705 056	4 521 838	4 792 162	4 596 274	4 519 646
Зобов'язання, тис грн	681 835	493 900	762 274	589 850	527 944

Аналізуючи фінансові показники ПрАТ «Вінницька кондитерська фабрика» за 2019–2023 роки вказує на стійке зростання виручки: з 1413 млн грн у 2019 році до 2604 млн грн у 2023 році. Це свідчить про позитивну динаміку доходів, попри економічні виклики. Однак чистий прибуток демонструє нестабільність: після позитивного результату в 2019 році (7,8 млн грн), компанія зазнала значних збитків у 2021-2023 роках, досягнувши найгіршого показника в -14,7 млн грн. Це може вказувати на зростання операційних витрат або зовнішні чинники, які негативно вплинули на прибутковість.

Динаміка активів і зобов'язань показує загальне зниження: активи зменшилися з 4705 млн грн у 2019 році до 4519 млн грн у 2023 році, тоді як зобов'язання зросли з 493 млн грн у 2020 році до 527 млн грн у 2023 році. Це свідчить про скорочення фінансової стійкості. Зростання собівартості продукції також є значним: з 1305 млн грн у 2019 році до 2351 млн грн у 2023 році, що знижує маржинальність. Усе це вказує на необхідність оптимізації витрат і перегляду стратегій управління зобов'язаннями.

Спостерігаючи дані протягом п'яти років, можна сказати, що підприємство показує все ж таки непогані результати щодо виторгу, проте важливо стабілізувати собівартість для забезпечення фінансової стійкості.

На ПрАТ «ВІННИЦЬКА КОНДИТЕРСЬКА ФАБРИКА» проводять перевірку фінансової звітності в такому порядку:

1. Формальна перевірка – полягає у візуалізації правильності всіх записів по змісту звітності та виявленні незалежних змін, незазначених поправок, підчисток та підписів у визначених формах звітності.
2. Аналітична перевірка – це оцінка шляхом визначення можливих залежностей між показниками для виявлення значних відхилень, за допомогою детального та наскрізного тестування можна встановити факти помилок і порушень, які приводять до перекручування звітності.
3. Перевірка по рахунках та по фактичних показниках звітності.

Одним з основних показників ефективності діяльності підприємства також є рентабельність. Вона характеризує здатність підприємства отримувати прибуток від своєї основної діяльності.

Можна виділити такі види рентабельності:

- Рентабельність продажів (ROS);
- Рентабельність активів (ROA);
- Рентабельність власного капіталу (ROE).

Рентабельність активів (ROA) відображає ефективність використання компанією своїх активів для отримання прибутку. Вищі значення цього показника свідчать про кращу результативність діяльності підприємства (формула 3.1). Оскільки обсяг активів може суттєво змінюватися протягом року, важливо враховувати їхню вартість на кінець кожного кварталу, місяця або тижня.

$$ROA = \left(\frac{\text{Чистий прибуток}}{\text{Активи}} \right) \times 100 \quad (3.1)$$

Кобилецький Р.В. зазначає, що “Рентабельність продажів (ROS) – це відношення прибутку підприємства до його загальної виручки (формула 3.2). Показник визначається за встановлений звітний період (місяць, квартал, рік). Він демонструє ефективність використання власного капіталу, активів підприємства” [66].

$$ROS = \left(\frac{\text{Чистий прибуток}}{\text{Виторг}} \right) \times 100 \quad (3.2)$$

Кобилецький В.Р. в своїй статті зазначає, що “рентабельність власного капіталу (ROE) – це показник ефективності використання власного капіталу,

тобто скільки прибутку було згенеровано на кожен гривню залучених власних коштів (формула 3.3). Цей показник є найбільш важливим для власників (акціонерів, учасників), оскільки дозволяє визначити зростання їхнього добробуту за аналізований період. Цей показник також використовується при оцінці вартості акцій підприємства, адже рентабельність власного капіталу дозволяє визначити, на які дивіденди можуть розраховувати власники акцій або на скільки зросте вартість їх акцій. Рентабельність розраховується як співвідношення чистого прибутку підприємства за період і середньої вартості власного капіталу за той самий період” [67].

$$ROE = \left(\frac{\text{Чистий прибуток/збиток}}{\text{(Активи-Зобов'язання)}} \right) \times 100 \quad (3.3)$$

В таблиці 3.2 можемо розглянути три види коефіцієнта рентабельності з 2019 – 2023 роки на підприємстві ПрАТ «ВІННИЦЬКА КОНДИТЕРСЬКА ФАБРИКА».

Таблиця 3.2

Коефіцієнти рентабельності ПрАТ «Вінницька кондитерська фабрика» за 2019-2023 роки

Показники	2019	2020	2021	2022	2023
Рентабельність продажів (ROS), %	0,56	0,29	0,10	-1,15	-0,57
Рентабельність активів (ROA), %	0,17	0,10	0,04	-0,51	-0,33
Рентабельність власного капіталу (ROE), %	0,18	0,11	0,05	-0,60	-0,35

Аналізуючи дані з таблиці 3.2 коефіцієнтів рентабельності ПрАТ «Вінницька кондитерська фабрика» за 2019–2023 роки показує значне зниження фінансової ефективності підприємства. Рентабельність продажів (ROS) знизилась з 0,56% у 2019 році до -0,57% у 2023 році, що свідчить про перетворення компанії на збиткову у останні роки. Зниження показників рентабельності активів (ROA) і власного капіталу (ROE) також відображає погіршення фінансових результатів: якщо в 2019 році ROA становив 0,17%, а ROE — 0,18%, то до 2023 року вони опустилися до -0,33% і -0,35% відповідно.

Це вказує на зниження ефективності використання як активів, так і власного капіталу підприємства.

Зниження рентабельності упродовж аналізованого періоду відображає збільшення витрат та негативні економічні умови, що призводять до скорочення прибутку. Підвищення собівартості продукції та зростання зобов'язань також негативно впливають на фінансові показники компанії. Погіршення результатів у 2022–2023 роках, коли всі коефіцієнти стали від'ємними, підкреслює необхідність перегляду стратегії управління витратами та оптимізації процесів, що дозволить відновити рентабельність та стабільність фінансового стану підприємства.

Зниження рентабельності ПрАТ «Вінницька кондитерська фабрика» за 2019–2023 роки вказує на погіршення фінансової ефективності підприємства, що вимагає перегляду стратегії витрат і оптимізації бізнес-процесів для відновлення прибутковості та стабільності.

Для кращого аналізування і оцінювання підприємства потрібно розглянути коефіцієнт ліквідності підприємства. Можна виділити такі коефіцієнти ліквідності:

1. Поточна ліквідність
2. Швидка ліквідність
3. Абсолютна ліквідність

В статті Кобилецького В.Р. зазначено, що “коефіцієнт поточної ліквідності – показує співвідношення оборотних активів і поточних зобов'язань (формула 3.4). Оборотні активи - це активи підприємства із середнім рівнем ліквідності. Характерною особливістю оборотних активів порівняно з необоротними полягає в тому, що вони можуть бути перетворені в грошові кошти протягом одного року (якщо період одного виробничого циклу вищий одного року, то протягом одного виробничого циклу). Поточна ліквідності - це показник здатності підприємства погашати поточними зобов'язаннями за допомогою оборотних активів. Показник демонструє, скільки в підприємства є гривень оборотних коштів на кожную гривню поточних зобов'язань” [68].

$$\text{Поточна ліквідність} = \frac{\text{Оборотні активи}}{\text{Короткострокові зобов'язання}} \quad (3.4)$$

Кобилецький В.Р. зазначає, що “коефіцієнт швидкої ліквідності - індикатор короткострокової ліквідності підприємства, який вимірює її здатність вчасно погасити короткострокові зобов'язання з допомогою високоліквідних активів (формула 3.5). До високоліквідних активів можна віднести грошові кошти та їх еквіваленти, поточні фінансові інвестиції, дебіторську заборгованість і т.д. Цей показник схожий на показник поточної ліквідності, оскільки вказує на рівень платоспроможності підприємства. Проте показник швидкої ліквідності є більш консервативним і точним, адже дозволяє виключити менш ліквідні оборотні активи” [69].

$$\text{Швидка ліквідність} = \frac{\text{Оборотні активи} - \text{Запаси}}{\text{Короткострокові зобов'язання}} \quad (3.5)$$

Кобилецький В.Р. зазначає, що “коефіцієнт абсолютної ліквідності – це співвідношення найбільш ліквідної частини активів і поточних (короткострокових) зобов'язань (формула 3.6). До найбільш ліквідної частини активів відносяться грошові кошти та їх еквіваленти. Показник показує частку поточних зобов'язань підприємства, які можуть бути погашені негайно. Він відноситься до групи показників ліквідності” [52].

$$\text{Абсолютна ліквідність} = \frac{\text{Грошові кошти}}{\text{Короткострокові зобов'язання}} \quad (3.6)$$

На основі цих трьох показників можна скласти таблицю 3.3 коефіцієнтів ліквідності підприємства ПрАТ «ВІННИЦЬКА КОНДИТЕРСЬКА ФБРИКА».

Переглядаючи данні з таблиці 3.3, можна дійти висновку, що поточна ліквідність підприємства в середньому становить 1.75-1.90, що є не поганим рівнем. Значення більше за 1 свідчить про достатній рівень ліквідності. Коефіцієнт швидкості ліквідності, коливається від 1.10 до 1.30, що може свідчити про те, що підприємство має достатньо ліквідні активи для погашення короткострокових зобов'язань. Абсолютна ліквідність досить низький, коливається від 0.35 до 0.50, що також свідчить про обмежену можливість підприємства покривати зобов'язання тільки за рахунок готівкових коштів. Це

типовий показник для більшості виробничих компаній, які не завжди зберігають велику кількість готівкових коштів.

Таблиця 3.3

Коефіцієнти ліквідності ПрАТ «Вінницька кондитерська фабрика» за 2019-2023 роки

Показники	2019	2020	2021	2022	2023
Поточна ліквідність	0,41	0,87	0,66	1,10	1,04
Швидка ліквідність	0,26	0,59	0,51	0,64	0,77
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,0001	0,0002	0,00012	0,00008	0,00067

Аналіз коефіцієнтів ліквідності ПрАТ «Вінницька кондитерська фабрика» за 2019–2023 роки показує значні коливання у здатності компанії покривати свої короткострокові зобов'язання. Поточна ліквідність покращилася з 0,41 у 2019 році до 1,04 у 2023 році, що вказує на поступове поліпшення ситуації з ліквідністю та здатність підприємства покривати свої зобов'язання за рахунок оборотних активів. Проте цей показник ще залишається на рівні, що вказує на потенційні проблеми з покриттям зобов'язань у разі невідкладних потреб.

Коефіцієнт швидкої ліквідності також показав поліпшення, підвищившись з 0,26 у 2019 році до 0,77 у 2023 році. Хоча значення цього показника все ще залишається нижчим за оптимальний рівень 1, його зростання вказує на підвищення ліквідності без урахування запасів, що є позитивним сигналом.

Аналіз коефіцієнтів ліквідності ПрАТ «Вінницька кондитерська фабрика» за 2019–2023 роки свідчить про поступове поліпшення ліквідності підприємства, зокрема поточної та швидкої ліквідності, але все ще є проблеми з покриттям короткострокових зобов'язань через низький коефіцієнт абсолютної ліквідності.

Якщо підсумувати данні по всі трьом таблицях, то можна зробити висновок, що ПрАТ «ВІННИЦЬКА КОНДИТИРСЬКА ФАБРИКА» показує позитивні тенденції в деяких аспектах, зокрема в зростанні виторгу, що свідчить про стабільний попит на продукцію підприємства. Однак показники рентабельності та чистого прибутку виявили значні проблеми: підприємство зазнавало збитків у 2021-2023 роках, що вказує на підвищені витрати та зменшення ефективності управління. Зниження рентабельності та загальний

спад фінансової ефективності потребують перегляду стратегії витрат та покращення управління активами. Проблеми з ліквідністю, зокрема низький коефіцієнт абсолютної ліквідності, також є тривожним сигналом, хоча покращення поточної та швидкої ліквідності дає надію на відновлення стабільності. Для забезпечення фінансової стійкості підприємству необхідно оптимізувати витрати, знизити собівартість та ефективніше управляти зобов'язаннями.

3.2 Автоматизація процесу складання фінансової звітності

Метою ПрАТ «ВІННИЦЬКА КОНДИТИРСЬКА ФАБРИКА» складання автоматизованої звітності є забезпечення високого рівня довіри до створених звітів.

В своїх дослідженнях Бондар М.І. зазначає, що “завдання автоматизації звітності є:

- Забезпечити високу якість складених звітів;
- Раціональне використання наявних трудових ресурсів і звільнивши працівників від рутинних, одноманітних завдань і великих обсягів рутинних розрахунків;
- Зменшення вартості робіт з підготовки звітності;
- Підвищення ефективності подання звітності;
- Забезпечення гнучкості звітності та швидку адаптацію на потреби користувачів;
- Підвищити рівень контролю на всіх етапах звітності.

Принципи автоматизації складання звітності полягають у наступному:

- Централізація інформаційних баз;
- Єдиний підхід до обробки інформації та її використання при складанні звітності;
- Автоматизація типових розрахунків;

- Чіткий розподіл прав та обов’язків між виконавцями;
- Чітке визначення термінів виконання операцій та відповідальності за порушення термінів;
- Забезпечення навчання працівників та доведення до них їх посадових обов’язків” [44, с. 3].

Достовірність заданої фінансової звітності може бути перевірена автоматично. Перевіряється співвідношення заданих показників звітності у різних розділах або різних часових періодах та з іншою регламентованою звітністю.

Є три основні вимоги до складання фінансової звітності в автоматизації, вони зображені на рисунку 3.1.

Автоматизувати можна лише окремі етапи процесу складання звітності, такі як етап підготовки, етап розрахунку показників та етап заповнення звіту.

Хоча автоматизація етапу підготовки може найбільше скоротити трудовитрати облікового персоналу, вона не має прямого відношення до підготовки звіту і мало пов’язана з рівнем автоматизації процесу складання звітності.

Рис. 3.1. Вимоги до складання фінансової звітності по автоматизації

Автоматизація процесу складання звітності може бути здійснена за двома напрямками:

1. Автоматизований розрахунок показників звітності – автоматизований розрахунок показників звітності на основі попередньо встановлених алгоритмів;
2. Автоматизоване формування друкованих та електронних форм звітності – присвоєте електронно введений або надрукований індикатор відповідному рядку у формі звітності.

Хотіла б, ще виділити в таблицях 3.1 – 3.2 переваги і недоліки в автоматизації складання фінансової звітності за такими напрямками, як: автоматизований розрахунок показників звітності та автоматизоване формування друкованих і електронних форм звітності.

Таблиця 3.1

Переваги і недоліки автоматизований розрахунок показників звітності

Автоматизований розрахунок показників звітності	
Переваги	Недоліки
Зменшення витрат часу бухгалтерів по розрахунку показників звітності, оперативність, можливість постійно контролювати стан формування звітності	Високі витрати на автоматизацію та підтримання комп'ютерної системи складання звітності у актуальному стані, потреба в кваліфікованих бухгалтерах

Таблиця 3.2

Переваги та недоліки автоматизоване формування друкованих і електронних форм звітності

Автоматизоване формування друкованих і електронних форм звітності	
Переваги	Недоліки
Низькі витрати, можливість використання менш кваліфікованих виконавців	Низька оперативність, складність пошуку помилок, складність контролю процесу складання звітності, складність її актуалізації

В своїй статті Онищенко зазначає, що “залежності від рівня автоматизації:

1. Автоматизований – весь процес складання звітності – від реєстрації первинного документу до формування звітності здійснюється за допомогою одного набору програм;

2. Частково автоматизований – розрахунок показників здійснюється за допомогою одного набору програм, а заповнення форм звітності виконується за допомогою інших програм. Широко розповсюджений;

3. З комп'ютерною обробкою інформації – Окремі показники розраховуються за допомогою комп'ютерних програм, інші – вручну, заповнення форм звітності здійснюється за допомогою спеціалізованих програм чи вручну;

4. Неавтоматизований – всі етапи процесу складання звітності виконуються вручну” [39, с. 12–13].

Кожен рівень автоматизації має свої переваги і недоліки. Більш детально можна їх розглянути у таблиці 3.3. В кожному рівні є свої плюси і мінуси, підприємство обирає той рівень, який їм саме більше підходить. В таблиці 3.3 ми розглянемо такі рівні: автоматизований, частково автоматизований, з комп'ютерною обробкою інформації та неавтоматизований.

Для доступу до всіх фінансових звітів використовується журнал «Регламентовані звіти (вбудовані)». Перелік регламентованих звітів можна налаштувати індивідуально, ви можете впорядкувати звіти в списку або перемістити їх з групи в групу в меню "Довідник звітів". Якщо компанія не подає певну форму звіту, вона може видалити її зі списку і відновити пізніше, якщо буде потреба. До списку можна додавати нові звіти, які не передбачені в стандартних налаштуваннях.

Створений звіт зберігається безпосередньо в інформаційній базі в Журналу нормативної звітності. Заповнений нормативних звіт також можна відредагувати як окремий табличний документ і зберегти у вигляді файлу на жорсткому диску.

Ви можете роздрукувати звіт без попереднього перегляду або скористатися кнопкою «Друк» для відображення друкованої форми, підготовленої для попереднього перегляду та редагування. При створенні друкованої форми звіт автоматично розбивається на сторінки, а сторінки нумеруються. Ви можете вказати кількість копій і змінити порядок друку аркушів.

Переваги і недоліки рівнів автоматизації

Переваги	Недоліки
Автоматизований	
Висока ефективність бухгалтерської системи, оперативність, можливість контролю процесу формування звітності	Високий рівень витрат, потреба в кваліфікованих працівниках, потреба сервісного обслуговування програм, відсутність можливостей швидкої адаптації до змін законодавства
Частково автоматизовано	
Ефективна бухгалтерська система, оперативність	Високий рівень витрат, потреба в висококваліфікованих працівниках, потреба сервісного обслуговування програм
З комп'ютерною обробкою інформації	
Низький рівень витрат, низькі вимоги до кваліфікації виконавців	Значний штат бухгалтерії, велика імовірність помилок, складність контролю, низька оперативність
Неавтоматизований	
Низький рівень витрат, низькі вимоги до кваліфікації виконавців	Значний штат бухгалтерії, велика імовірність помилок, складність контролю, низька оперативність, відсутність витрат на утримання комп'ютерних програм

Можна зазначити, що автоматизація складання фінансової звітності в ПрАТ «ВІННИЦЬКА КОНДИТИРСЬКА ФАБРИКА» має на меті підвищення довіри до звітів, зменшення витрат часу та ресурсів на їх підготовку, а також підвищення ефективності і гнучкості процесу. Автоматизація може здійснюватися на різних етапах, зокрема на розрахунку показників та формуванні звітів, проте кожен рівень автоматизації має свої переваги та недоліки. Вибір оптимального рівня автоматизації залежить від потреб компанії та ресурсів, оскільки високий рівень автоматизації вимагає значних витрат та кваліфікованих працівників, але забезпечує більшу ефективність і оперативність.

ВИСНОВОК

Фінансова звітність виконує одну з важливих функцій задоволення інформаційних потреб користувачів, які не можуть отримати звіти, адаптовані до їхніх індивідуальних вимог. Вона є основою для прийняття управлінських та економічних рішень і повинна відповідати ряду вимог, зокрема державним нормативно-правовим нормам, повноті, достовірності, своєчасності, методологічній єдності, порівнянності, простоті та доступності. Складання звітності базується на ключових принципах: автономності, безперервності, періодичності, повного висвітлення, обачності та нарахування, що забезпечує її відповідність міжнародним стандартам і точність відображення фінансового стану підприємства.

Основні форми фінансової звітності, такі як Баланс, Звіт про фінансові результати, Звіт про рух грошових коштів та інші, дають можливість отримати цілісне уявлення про фінансово-господарську діяльність підприємства. Баланс надає дані про активи, зобов'язання та капітал, що дозволяє користувачам приймати обґрунтовані економічні рішення. Звіт про фінансові результати деталізує прибутки, збитки та сукупний дохід за певний період, а Звіт про рух грошових коштів відображає зміни в коштах у розрізі операційної, інвестиційної та фінансової діяльності.

Регулювання фінансової звітності в Україні забезпечується нормативно-правовою базою, включаючи Закон України про бухгалтерський облік, національні стандарти бухгалтерського обліку та внутрішні нормативні документи підприємств, такі як накази та інструкції. Державне регулювання здійснюється ключовими органами, серед яких Міністерство фінансів України, Національний банк України та Державна казначейська служба, що гарантують прозорість звітності, її відповідність законодавству та захист інтересів користувачів. Таким чином, фінансова звітність є не лише інструментом аналізу та прогнозування, але й основою для підвищення довіри до підприємств і оптимізації їх управління.

Фінансова звітність є ключовим інструментом для прийняття управлінських рішень, які забезпечують прозорість, достовірність і відповідність законодавчим нормам. Вона регулюється національними стандартами, законодавством та внутрішніми документами, сприяючи ефективному управлінню та захисту інтересів користувачів.

Фінансова звітність ПрАТ «ВІННИЦЬКА КОНДИТЕРСЬКА ФАБРИКА» відповідає вимогам національних стандартів бухгалтерського обліку та законодавства, забезпечуючи достовірність і прозорість фінансової інформації. Використання сучасних інформаційних систем для автоматизації облікових процесів значно підвищує ефективність управління компанією. Регулярна інвентаризація активів і зобов'язань, а також проведення внутрішнього контролю і зовнішнього аудиту сприяють забезпеченню точності фінансової звітності. Чітка організація облікової політики та відповідальності працівників дозволяють підприємству підтримувати високий рівень прозорості, що зміцнює його конкурентні позиції як на національному, так і на міжнародному ринку.

Баланс є основним фінансовим документом, що відображає активи, зобов'язання та власний капітал компанії, даючи загальне уявлення про її фінансовий стан. Однак для повного аналізу необхідно враховувати й інші форми звітності, зокрема звіт про фінансові результати, звіт про рух грошових коштів та зміни в капіталі. Звіт про рух грошових коштів є важливим інструментом для аналізу фінансових потоків, хоча його складання може бути ускладнене через потребу правильно розподіляти грошові потоки за різними видами діяльності. Використання прямого і непрямого методів складання цього звіту має свої переваги і недоліки, зокрема, прямий метод є точнішим, але вимагає більш детального аналізу, а непрямий метод простіший, але менш інформативний.

Звіт про власний капітал і примітки до фінансової звітності також є важливими для розуміння змін у структурі капіталу та отримання додаткової інформації про діяльність компанії, наприклад, щодо акцій і дивідендів. Всі юридичні особи, зокрема іноземні представництва, зобов'язані подавати фінансову звітність відповідно до вимог МСФЗ або національних стандартів

бухгалтерського обліку. Підготовка звітності включає такі важливі етапи, як інвентаризація, складання бухгалтерського балансу і звітів про фінансові результати, а також підготовка приміток. Підприємства з дочірніми компаніями повинні також подавати консолідовану фінансову звітність, дотримуючись встановлених термінів подання звітності, які визначаються законодавством.

Оцінка фінансового стану ПрАТ «Вінницька кондитерська фабрика» за 2019-2023 роки вказує на позитивні тенденції в частині зростання виторгу, що свідчить про стабільний попит на продукцію підприємства. Виторг зріс вдвічі, що є значним досягненням. Однак, незважаючи на це, компанія зіткнулася з серйозними проблемами у рентабельності та чистому прибутку, що у підсумку призвело до збитків у 2021-2023 роках. Це вказує на підвищення витрат і зниження ефективності управління ресурсами, що необхідно коригувати для відновлення прибутковості.

Погіршення показників рентабельності, а також зниження фінансової стійкості потребують перегляду стратегії витрат і покращення управління активами та зобов'язаннями. Аналіз коефіцієнтів ліквідності показує позитивну динаміку, зокрема в поточній та швидкій ліквідності, однак низький коефіцієнт абсолютної ліквідності залишається проблемним.

Автоматизація складання фінансової звітності є важливою складовою для підвищення ефективності роботи компанії. Вона дозволяє значно зменшити витрати часу та ресурсів на підготовку звітів, а також підвищити їх точність та оперативність. Автоматизація фінансових процесів охоплює різні етапи: від розрахунку показників до формування звітних форм. Проте кожен рівень автоматизації має свої переваги і недоліки, і вибір оптимального варіанту залежить від конкретних потреб підприємства. Високий рівень автоматизації потребує значних інвестицій і кваліфікованих кадрів, проте забезпечує більшу ефективність і дозволяє більш оперативно реагувати на зміни в законодавстві та економічному середовищі.

Отже, для забезпечення стабільності та фінансової стійкості, підприємству необхідно зосередитись на оптимізації витрат, зменшенні собівартості продукції та ефективнішому управлінні фінансовими ресурсами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. С. В. Приймак, М. Т. Костишина, Д. В. Долбнєва. Фінансова звітність підприємств: Навчально-методичний посібник. Львів: Ліга-Прес, 2016. 268 с.
2. Глушач Ю.С. Фінансова звітність за П(С)БО: навчально – методичний посібник. Ю.С. Глушач. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2018. - 88 с.
3. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 1 «Подання фінансових звітів» URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_013#Text (дата звернення 19.04.2024)
4. Наказ про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 27 «Необоротні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність». 2003. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1054-03#Text> (дата звертання 24.04.2024)
5. Наказ Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». 2013. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text> (дата звернення 02.04.2024)
6. Богма О.С., Кисильова І.Ю. Фінанси: конспект лекцій. Запоріжжя: ЗНУ, 2016. 102 с.
7. Іванчук Н. В. Звітність підприємств : навчальний посібник. Острого : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2021. 208 с.
8. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 1 (МСБО 1) Подання фінансової звітності. 2014 р. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/MU12020> (дата звертання 26.04.2024)
9. Наказ про Примітки до річної фінансової звітності. 2000 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0904-00#Text> (дата звертання 28.04.2024)

10. Задорожний З. В., Панасюк В. М., Ковальчук Є. К., Бобрівець Л. Я. Облік та звітність за міжнародними стандартами: навч. посіб. (навч.-метод. комплекс). 2-ге вид. випр. і доповн. Тернопіль: ТНЕУ, 2015. 304 с.
11. Закон України Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні. 1999. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звертання 24.04.2024)
12. М. Р. Лучко. Фінансовий аналіз. Навчальний посібник. М. Р. Лучко, С. М. Жукевич, А.І. Фаріон. Тернопіль:, ТНЕУ,: 2016. 304 с.
13. М. І. Бондар. Звітність підприємства : підручник. М. І. Бондар та ін. Київ: Центр учбової літератури, 2015. 570 с.
14. Пантелеєв В. П. Консолідація фінансової звітності : навч. посіб.. В. П. Пантелеєв, К. В. Безверхий. К.: ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2016. 442 с.
15. Давидюк Т.В. Бухгалтерський облік : навч. посібник. Т.В. Давидюк, О.В. Манойленко, Т.І. Ломаченко, А.В. Резніченко. Харків, Видавничий дім «Гельветика», 2016. 392 с.
16. В. М. Краєвський. Бухгалтерський облік : навчальний посібник. В. М. Краєвський, О.П. Колісник, Н. В. Гуріна та ін. Ірпінь : Університет ДФС України, 2021. 388 с.
17. Бруханський Р. Ф. Бухгалтерський облік : підруч.. Р. Ф. Бруханський. Тернопіль : ТНЕУ, 2016. 480 с.
18. Про внесення змін до Закону України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні". URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2435-20#Text> (дата звернення 18.04.2024)
19. Косяк А. П. Бухгалтерський облік II : навч. посібник. А. П. Косяк, А. В. Зубенко ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2020. – 326 с.

20. Фінансовий облік і звітність : навчальний посібник. укладачі : С. І. Мельник, І. М. Горбан, Н. С. Марушко. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 388 с.
21. Химич І.Г. Опорний конспект лекцій з дисципліни «Звітність підприємства» за освітнім ступенем «Магістр» для студентів денної та заочної форм навчання спеціальності: 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». Укл. к.е.н., доцент І.Г. Химич. Тернопіль: ТНТУ ім. І. Пулюя, 2019. 111 с.
22. Лучко М. Р., Бенько І. Д. Облік і фінансова звітність за міжнародними стандартами. М. Р. Лучко, І. Д. Бенько. Тернопіль : Екон. думка ТНЕУ, 2016. 360 с.
23. Ткаченко Н.М. Оновлена фінансова звітність в Україні: навч.-практич. посіб. К.: Алерта, 2015. 66 с.
24. Облік та фінанси : навчальний посібник (за Програмою предметного тесту з обліку та фінансів єдиного фахового вступного випробування для вступу на навчання для здобуття ступеня магістра), за ред. Куцика П. О. ; П. О. Куцик, Р. М. Воронко, Т. О. Герасименко, О. І. Копилюк, В. І. Бачинський та ін.. Львів: вид-во ЛТЕУ, 2023. 345 с.
25. Бudyко О.В. Конспект лекцій з дисципліни «Звітність підприємств» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня зі спеціальності 071 «Облік і звітність в оподаткуванні». Укл. Бudyко О.В. Кам'янське: ДДТУ, 2020. с. 117
26. Грушко В.І. Аудит: підручник (в двох частинах). за ред. Грушко В.І., Ільїна С.Б., Шепелюк В.А., Брадул О.М., Юнацький М.О., Хорошенюк А.П., Брадул Т.В., Виробництво Ліра. К, 2021 р. 324 с.
27. Пантелеєв В. П., Юрченко О. А., Курило Г. М. Безверхий К. В. Звітність підприємств: навч. посіб. (для студ. вищ. навч. закл. за спец. «Облік і оподаткування») К.: ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2017. с. 432

28. Гевлич Л. Л., Гевлич І. Г. Міжнародні стандарти фінансової звітності та аудиту: навчальний посібник. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2021. 128 с.
29. Плиса В. Й. Облік і аудит : навч. посіб. Володимир Йосипович Плиса, Зоряна Петрівна Плиса ; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2017. 682 с.
30. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 2 «Консолідована фінансова звітність». 2013. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1223-13#Text> (дата звертання 24.04.2024)
31. Фінансова звітність: принципи підготовки. Реферат. URL: https://osvita.ua/vnz/reports/accountant/16719/#google_vignette (дата звертання 27.07.2024)
32. Лень В.С., Звітність підприємства. Підручник. 2-ге вид. Затв. МОНУ. Лень В.С., Гливенко В.В. тверда обкл., стор. 676, рік 2019
33. Наказ «Про Примітки до річної фінансової звітності». 2000 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0904-00#Text> (дата звернення 18.07.2024)
34. Фінансовий облік і звітність : навчальний посібник уклад.: С. І. Мельник, І. М. Горбан, Н. С. Марушко. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 388 с.
35. Серпенінова Ю.С. Основи бухгалтерського обліку : навчальний посібник. Бурденко І.М., Гольцова С.М., Макаренко І.О., Савченко Т.Г., Серпенінова Ю.С.; За заг. ред. Серпенінової Ю.С. Суми : Видавництво «Винниченко М.Д.», 2016. 266 с.
36. Пархоменко В. М., Малюга Н. М. Облік і фінансова звітність за міжнародними стандартами: навч. посіб. Київ: 2019. 120 с.
37. Чудовець В.В., Жураковська І.В. Фінансовий облік і звітність: навч. посіб. Луцьк: ІВВ Луцького НТУ, 2018. 330 с.

38. О. В. Фоміна, Облік і фінансова звітність за міжнародними стандартами : навч. посіб. О. В. Фоміна, С. М. Семенова, О. М. Ромашко та ін. за заг. ред. О. В. Фоміної. Київ : Держ. торг. екон. ун-т, 2023. 244 с.
39. Онищенко Віктор, Хто, коли і як подає фінансову звітність за 9 місяців. 2024 р. URL: <https://buhplatforma.com.ua/article/9185-fnzvtnst-za-9-msyatsv> (дата звертання 28.08.24)
40. Курс лекцій з дисципліни «Автоматизація формування та подання звітності». URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/24188/1/%D0%9A%D0%A3%D0%A0%D0%A1%20%D0%9B%D0%95%D0%9A%D0%A6%D0%86%D0%99.pdf> (дата звертання 28.04.2024)
41. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку (МСБО 7) Звіт про рух грошових коштів. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_019#Text (дата звертання 19.09.24)
42. Бруханський Р. Ф. Бухгалтерський облік : підруч. Р. Ф. Бруханський. Тернопіль : ТНЕУ, 2016. 480 с.
43. ТЕМА 3. ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ. URL: https://moodle.wunu.edu.ua/pluginfile.php/523919/mod_resource/content/1/%D0%A2%D0%B5%D0%BC%D0%B0%203.pdf (дата звертання 26.04.2024)
44. Звітність підприємства : підручник. М. І. Бондар та ін. Київ : Центр учбової літератури, 2015. 570 с., с. 271
45. Лекція 1. Основи формування і подання фінансової звітності в електронному вигляді. URL: <http://nkkep.com/wp-content/uploads/2021/01/11.01.2021-OO-31-AZ.pdf> (дата звертання 28.04.2024)
46. Звітність підприємств : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. За спец. «Облік і оподаткування». В. П. Пантелеєв, О. А. Юрченко, Г. М. Курило, К. В. Безверхий; за заг. редакцією д. е. н., проф. В. П. Пантелеєва. К.: ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2017. 432 с.

47. Крупка Я.Д., Фінансовий облік: підруч. Я. Д. Крупка, З. В. Задорожний, Н.В. Гудзь та ін.. Тернопіль : ТНЕУ, 2019. 478 с.
48. Крупка Я. Д., Фінансовий облік: підручник; 3-тє вид., доп. та перероб., Я.Д. Крупка, З. В. Задорожний, П.Н. Денчук та ін.. Тернопіль : ЗУНУ, 2023. 488 с.
49. Я. Д. Крупка. Бухгалтерський облік: підручник. Я. Д. Крупка, З. В. Задорожний, Н. В. Гудзь та ін.. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 460 с.
50. І. Я. Назарова. Автоматизація формування та подання звітності: консп. лекцій уклад. І. Я. Назарова. Тернопіль, 2016. 127 с.
51. Онищенко Віктор. Звіт про власний капітал. 2024 рік URL: <https://buhplatforma.com.ua/article/7209-zvt-pro-vlasniy-kaptal> (дата звертання 15.04.24)
52. Кобилецький В. Р., Коефіцієнт абсолютної ліквідності. В. Р. Кобилецький. Онлайн-журнал «Financial Analysis online». URL: <https://analizua.com/slovnik-ekonomichnikh-terminiv/250-koefitsient-absolyutnoji-likvidnosti> (дата звернення 13.10.2024)
53. Звіт про власний капітал за 2023 р., 06.06.2023 рік URL: <https://oblikbudget.com.ua/article/258-zvt-pro-vlasniy-kaptal---blank> (дата звертання 15.04.24)
54. Лучко М. Р., Яцишин С. Р. Консолідація фінансової звітності : Навчальний посібник. М. Р. Лучко, С. Р. Яцишин. Тернопіль: ТНЕУ, 2017. 282 с.
55. Автоматизована система бухгалтерського обліку. Програма навчальної дисципліни для студентів галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальності 071 «Облік і оподаткування» першого (бакалаврського) рівня освіти. Коваль О.В. Вінниця; ВЦ ВНАУ, 2019. 23 с.
56. Бондар М. І. Звітність підприємства: навч. посіб., М. І. Бондар. К.: ЦУЛ, 2015. 570 с.
57. Гончарук С.М., Долбнєва Д.В., Приймак С.В., Романів Є.М. Фінансовий контроль: теорія, термінологія, практика : навчальний посібник. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2019. 298 с.

- 58.Гордієнко Н. І. Аудит фінансової звітності суб'єктів господарювання : конспект лекцій (для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти денної та заочної форм навчання зі спеціальності 071 Облік і оподаткування) Н. І. Гордієнко ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова. Харків, 2023. 124 с.
- 59.В. А. Рубейкін. Організація та методика аудиту фінансової звітності. Ефективна економіка № 4, 2016.
- 60.Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 27 «Консолідована і окрема фінансова звітність» від 01.01.2012 р. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_045#Text (дата звертання 23.05.24)
61. Міжнародний стандарт фінансової звітності 10 «Консолідована фінансова звітність» від 01.01.2013 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_065 (дата звертання 23.05.24)
62. Лучко М. Р., Бенько І. Д. Облік і фінансова звітність за міжнародними стандартами, М. Р. Лучко, І. Д. Бенько. Тернопіль: Екон. думка ТНЕУ, 2016. 360 с.
63. В. П. Пантелеєв. Звітність підприємств : навч. посіб. (для студ. вищ. навч. закл. за спец. «Облік і оподаткування»), В. П. Пантелеєв, О. А. Юрченко, Г. М. Курило, К. В. Безверхий; за заг. редакцією д. е. н., проф. В. П. Пантелеєва. К.: ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2017. 432 с
64. Матюха М. М. Комп'ютерний аудит: опор. курс лекцій для студ. екон. спец. дистанційної форми навчання. М. М. Матюха. К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2018. 228 с.
- 65.Кобилецький В. Р., Коефіцієнт рентабельності активів (Коефіцієнт рентабельності пасивів). В. Р. Кобилецький. Онлайн-журнал «Financial Analysis online». URL: <https://analizua.com/slovník-ekonomichnikh-terminiv/337-pokaznik-rentabelnosti-aktiviv-pokaznik-rentabelnosti-pasiviv> (дата звертання 13.10.2024)

66. Як розрахувати рентабельність продажів за формулою. URL: <https://xn--90aamhd6acpq0s.xn--j1amh/teoriya/yak-rozrahuvaty-rentabelnist-prodazhiv-za-formuloyu/> (дата звертання 13.10.24)
- 67.Кобилецький В. Р., Коефіцієнт рентабельності власного капіталу. В. Р. Кобилецький. Онлайн-журнал «Financial Analysis online». URL: <https://analizua.com/slovník-ekonomichnikh-terminiv/338-pokaznik-rentabelnosti-vlasnogo-kapitalu> (дата звертання 13.10.2024)
- 68.Кобилецький В. Р., Коефіцієнт поточної ліквідності (Коефіцієнт покриття). В. Р. Кобилецький. Онлайн-журнал «Financial Analysis online». URL: <https://analizua.com/slovník-ekonomichnikh-terminiv/256-pokaznik-potochnoji-likvidnosti-pokaznik-pokrittya> (дата звертання 13.10.2024)
- 69.Кобилецький В. Р., Коефіцієнт швидкої ліквідності (Коефіцієнт термінової ліквідності). В. Р. Кобилецький. Онлайн-журнал «Financial Analysis online». URL: <https://analizua.com/slovník-ekonomichnikh-terminiv/252-koefitsient-shvidkoji-likvidnosti-koefitsient-terminovoji-likvidnosti> (дата звертання 13.10.2024)

ДОДАТКИ

Додаток А

Вимоги до фінансової звітності

Вимоги звітності	Зміст вимоги
Державне регулювання	Для усіх галузей народного господарства і підприємств встановлюються єдині показники і єдині форми звітності, принципи складання і терміни подання. Це необхідно для узагальнення показників звітності окремих підприємств в межах галузей народного господарства за загальним класифікатором галузей народного господарства Держкомстату України (ЗКГНГ)
Повнота	Фінансова звітність повинна містити всю інформацію про фактичні та потенційні наслідки операцій і подій, здатних вплинути на рішення, що приймаються на її підґрунті.
Обов'язковість Подання	Зобов'язання щодо звітності випливають із природи функціонування ринкової економіки. Кожна компанія здійснює діяльність, яка не заборонена чинним законодавством, і зобов'язана подавати звітність у відповідні органи в певний термін, в певному обсязі та в певній структурі. Це необхідно для формування національних показників економічного розвитку регіону та України в цілому, а також для узгодження управління з державною податковою системою.
Дохідливість	Він призначений для чіткого тлумачення користувачами, лише якщо вони обізнані та зацікавлені в розумінні цієї інформації.
Достовірність	Цей звіт має на меті надати достовірну та повну картину фінансового стану та його змін, а також результатів діяльності компанії. Щоб забезпечити достовірність звітності, оцінки статті повинні відповідати об'єктивній дійсності. Достовірність інформації забезпечується тим, що в бухгалтерії всі записи здійснюються на підставі належним чином оформлених документів, а перед складанням річного звіту проводиться інвентаризація матеріальних цінностей, грошових коштів і фінансової звітності. Достовірність інформації може бути підтверджена аудиторським висновком.
Доречність	Інформацію вважають доречною, якщо вона здатна вплинути на вартісну оцінку або на рішення, яке приймається в теперішній час або на майбутній період, підтвердити та скоригувати їхні оцінки, зроблені в минулому
Точність	Забезпечується достовірним відображенням даних на рахунках і відповідних формах звітності комплексного та аналітичного обліку, а також взаємною узгодженістю показників, що відображаються у формах звітності.
Своєчасність Подання	Необхідний для прийняття відповідних бізнес-рішень. Своєчасна інформація – це високонадійна інформація, яка втрачає сенс, якщо користувач зволікає з її наданням. Запізніле звітування може призвести до необґрунтованих або неправильних рішень.

Методологічна єдність	Він регулюється державою і є обов'язковим для всіх суб'єктів господарювання, незалежно від виду діяльності та форми власності. Таким чином, метод оцінки активів залишається незмінним протягом фінансового року, що забезпечує порівняння показників звітності для всіх галузей економіки держави. Це
Порівнянність показників	Забезпечується єдина методологія планування, обліку та звітності господарської діяльності. Звіти повинні бути порівнянними з показниками попередніх звітних періодів і звітних років. Бо без показників не можна узагальнювати. Це також дуже важливо при аналізі та прогнозуванні розвитку галузей і компаній, формуванні бізнес-планів.
Простота і ясність	Мета полягає в тому, щоб створювати звіти, які легко зрозуміти працівникам компанії, акціонерам та інвесторам, не містять зайвої інформації.
Доступність і гласність	Це означає, що всі співробітники компанії знайомі з показниками фінансової звітності. Річна фінансова звітність господарських товариств підлягає опублікуванню, а річна фінансова звітність публічних акціонерних товариств — оприлюдненню в друкованих засобах масової інформації. Прозорість звітності в Україні забезпечується також систематичним оприлюдненням статистичних даних про економічний і соціальний розвиток національної економіки в державі, регіонах, галузях, міністерствах тощо.
Неперервність	Полягає в тому, що зберігаються одні і ті ж форми і структура звітності протягом періоду діяльності підприємств.
Економічність	Полягає в тому, що затрати праці і коштів на складання звітності повинні бути мінімальними, при одночасній оперативності її складання і своєчасності подання.
Дієвість	передбачає необхідність проведення наукового економічного аналізу звітних даних, виявлення недоліків у діяльності підприємств, а також внутрішніх резервів виробництва.
Раціональність	Надає відповідний мінімальний набір показників звітності для керівництва. Багато зусиль було докладено для спрощення та вдосконалення бухгалтерського обліку в Україні. З 2000 року введено фінансову звітність, максимально наближену до Міжнародного стандарту бухгалтерського обліку та звітності.

Джерело: С. В. Приймак, М. Т. Костишина, Д. В. Долбнева. Фінансова звітність підприємств: Навчально-методичний посібник. / Львів: Ліга-Прес, 2016. – 268 с.